ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 19.5.2010
COM(2010)245 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Програма в областта на цифровите технологии за Европа („Digital Agenda for Europe“)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Програма в областта на цифровите технологии за Европа („Digital Agenda for Europe“)

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение 3

2. Области на действие по Програмата 8

2.1. Динамичен цифров единен пазар .....**Error! Bookmark not defined.**

2.2. Оперативна съвместимост и стандарти 17

2.3. Доверие и сигурност 18

2.4. Висикоскоростен и свръхвисикоскоростен достъп до интернет 21

2.5. Научни изследвания и иновации 26

2.6. Повишаване на грамотността относно цифровите технологии, на уменията за тяхното използване и на приобщаването към цифровото общество 29

2.7. Ползи от ИКТ за обществото в ЕС 32

2.8. Международни аспекти на Програмата 40

3. Изпълнение и управление 41

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общата цел на програмата Digital Agenda (наричана по-долу „Програмата“) е да се извлекат устойчиви икономически и социални ползи от цифров единен пазар, основан на високоскоростен и свръхвисокоскоростен интернет и оперативно съвместими приложения.

Кризата заличи постигнатия в продължение на много години икономически и социален напредък и изкара на показ структурните слабости в европейската икономика. Основната цел на Европа днес трябва да бъде нейното възстановяване. Ако искаме да постигнем устойчиво бъдеще, трябва да започнем да гледаме отвъд краткосрочната перспектива. Изправени пред застаряване на населението и глобална конкуренция, сега разполагаме с три варианта: да работим по-усилено, да работим по-дълго време или да работим по-рационално. Вероятно ще трябва да приложим и трите, но третият вариант представлява единственият начин за гарантиране на растящ жизнен стандарт на европейците. За постигане на тази цел в Програмата се правят предложения за действия, които спешно трябва да бъдат предприети, за да поеме Европа по пътя на интелигентен, устойчив и ориентиран към цялото общество растеж. Тези предложения ще създадат условия за преобразуванията в по-дългосрочна перспектива, които ще причини растящата степен на използване на цифрови технологии в икономиката и обществото.

През март 2010 г. Европейската комисия оповести стратегията „Европа 2020“[1] за излизане от кризата и за подготовка на икономиката на ЕС за предизвикателствата на следващото десетилетие. „Европа 2020“ предлага визия за постигане на високи нива на заетост, икономика с ниски емисии на въглероден двуокис, производителност и социално сближаване чрез конкретни действия на равнището на ЕС и на отделните държави. Тази борба за растеж и работни места изисква поемането на отговорност на най-високо политическо равнище и мобилизация от страна на всички участници в цяла Европа.
Програмата в областта на цифровите технологии за Европа представлява една от седемте водещи инициативи на стратегията „Европа 2020“ и е разработена за определяне на ключовата, създаваща нови възможности роля, която ще трябва да играе използването на информационните и комуникационните технологии (ИКТ), ако Европа желае успешно осъществяване на своите амбиции за 2020 година[2].

---

[1] ЕВРОПА 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, COM(2010) 2020.

[2] Програмата се основава на широкомащабни консултации и по-специално на приноси от „Доклад за конкурентоспособността на Европа по отношение на цифровите технологии“ (*Digital Competitiveness Report 2009 (COM 2009)390*); проведената от Комисията през 2009 г. обществена консултация относно бъдещите приоритети в областта на ИКТ; заключенията на Съвета по транспорт, далекосъобщения и енергетика от декември 2009 г., консултацията и стратегията „Европа 2020“; „Принос на партньорството със сектора на ИКТ за стратегията на испанското председателство на ЕС за цифрова Европа“ (*ICT Industry Partnership Contribution to the Spanish Presidency Digital Europe Strategy*); доклада по собствена инициатива на Европейския парламент относно *2015.eu* и декларацията, приета на неофициалната министерска среща в Гранада през април 2010 г. Всички материали са достъпни на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

Целта на Програмата е да очертае пътя за максимално оползотворяване на социалния и икономическия потенциал на ИКТ главно чрез интернет — жизнено важна среда за икономическа и обществена активност: за извършване на стопанска дейност, работа, игри, общуване и свободно себеизразяване. Успешното изпълнение на Програмата ще стимулира иновациите, икономическия растеж и подобрения в ежедневието както за гражданите, така и за предприятията. По-широкото внедряване и по-ефективното използване на цифрови технологии ще позволи на Европа да се справи със своите основни проблеми и ще осигури на европейците по-добро качество на живот — например чрез подобрено здравеопазване, по-безопасни и по-ефикасни транспортни решения, по-чиста околна среда, нови медийни възможности и улеснен достъп до публични услуги и културно съдържание.

Секторът на ИКТ генерира пряко 5 % от европейския БВП, като обемът на съответния пазар е 660 милиарда EUR годишно, но секторът допринася много повече за общия растеж на производителността (20 % пряко от сектора на ИКТ и 30 % от инвестиции в ИКТ). Това се дължи на присъщите на този сектор високи нива на динамика и иновации, както и на важната роля на този сектор като генератор на промени в осъществяването на стопанската дейност в други сектори. Същевременно ИКТ вече оказват значително социално въздействие — така например фактът, че в Европа повече от 250 милиона души ежедневно ползват интернет и практически всички европейци притежават мобилни телефони, доведе до промяна на начина на живот.

В днешно време развитието на високоскоростни мрежи оказва същото революционно въздействие както развитието на електроенергийните и транспортните мрежи преди един век. В резултат на продължаващото развитие в областта на битовата електроника се размиват границите между цифровите устройства. Услугите се сближават и се преместват от физическия към цифровия свят, който е общодостъпен с всякакви устройства — били те смартфони, таблети, персонални компютри, цифрово радио или телевизия с висока разделителна способност. Прогнозира се към 2020 г. цифровите приложения и съдържание да се предоставят почти изцяло в режим онлайн.

Този голям потенциал на ИКТ може да бъде оползотворен чрез добре функциониращ благоприятен цикъл от дейности. Необходимо е да се предоставят привлекателни услуги и съдържание в оперативно съвместима интернет среда без граници. Това стимулира пазарното търсене в посока на по-високи скорости и по-голям капацитет, което от своя страна създава икономически стимули за инвестиране в по-бързи мрежи. Въвеждането и разгръщането на по-бързи мрежи пък дава възможност за иновативни услуги, възползващи се от по-високите скорости. Този процес е представен във външния пръстен на **фиг. 1** (по-долу).

Фигура 1: Благоприятният цикъл на цифровата икономика

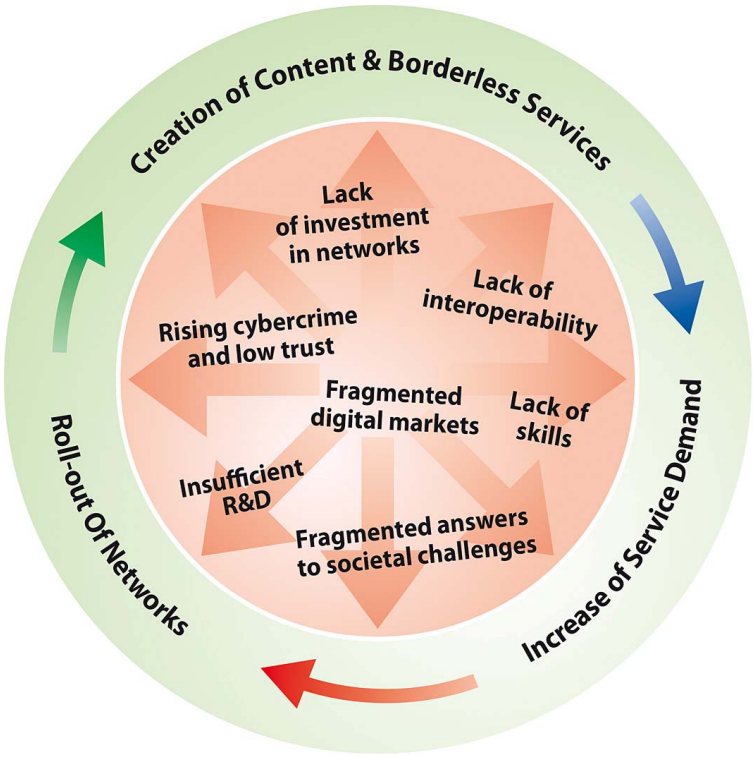

Този цикъл може до голяма степен да се усилва сам. Той изисква бизнес среда, която да стимулира инвестициите и предприемачеството. Но докато преобразуващата мощ на ИКТ е безспорна, трябва също така да се решат сериозни проблеми за нейното обуздаване. Въпреки възникването за много европейски граждани на „цифров“ начин на живот, основаващ се на технология, обявена за притежаваща световен и безграничен обхват, те не могат да възприемат, че проектираният преди ерата на интернет единен пазар все още е твърде незавършен в онлайн пространството. Удоволствието на хората от цифровите технологии, независимо дали в качеството им на граждани, потребители или работници, се помрачава от проблеми със защитата на личните данни и по отношение на сигурността, недостатъчния достъп до интернет, недостатъчната използваемост, липсата на съответни умения или от отсъствието на достъпност за всички. Европейците се разстройват, когато ИКТ не оправдават техните надежди за по-добри публични услуги. Те са разтревожени, че понеже интернет засили конкуренцията за инвестиции, работни места и икономическо влияние в световен мащаб, Европа не се подготвя адекватно за преуспяване в този перспективен сектор на икономиката на знанието.

Въз основа на консултации със заинтересованите страни и на изводите, съдържащи се както в декларацията от Гранада, така и в резолюцията на Европейския парламент, Комисията установи седемте най-значителни пречки. Те са изброени във вътрешния кръг на **фиг. 1** и са описани накратко по-долу. Поотделно или в съчетание, тези пречки сериозно подкопават усилията за оползотворяване на ИКТ, което ясно разкрива нуждата от всеобхватен и обединен политически отговор на европейско равнище. Те показват, че Европа изостава от своите промишлени партньори. Понастоящем в САЩ от интернет

се изтеглят четири пъти повече музикални файлове отколкото в Европейския съюз, тъй като пазарите в ЕС са разпокъсани и липсва законно предлагане. 30 % от европейците все още никога не са използвали интернет; степента на разпространение в Европа на високоскоростни мрежи на основата на оптични кабели е само 1 %, докато в Япония е 12 %, а в Южна Корея — 15 %; а разходите на ЕС за научноизследователска и развойна дейност представляват само 40 % от тези на САЩ.

- *Разпокъсани цифрови пазари*

Европа все още представлява разнородно множество от национални онлайн пазари и европейците са възпрепятствани от решими проблеми да ползват благата на единен цифров пазар. Необходим е трансграничен поток на търговското и културното съдържание, както и на услугите; това следва да бъде постигнато чрез премахване на регулаторните пречки и улесняване на плащанията и фактурирането по електронен път, разрешаване на споровете и спечелване на доверието на клиентите. Може и трябва да се направи повече съгласно сегашната регулаторна рамка за изграждане на единен пазар в сектора на далекосъобщенията.

- *Липса на оперативна съвместимост*

Европа все още не се възползва в пълна степен от предимствата от оперативната съвместимост. Слабости в стандартизирането, във възлагането на обществени поръчки и в координацията между публичните органи пречат използваните от европейците цифрови услуги и устройства да функционират съвместно така добре, както би следвало. Програмата в областта на цифровите технологии може да постигне успех само ако нейните различни части и приложения са оперативно съвместими помежду си и се основават на стандарти и отворени платформи.

- *Растяща киберпрестъпност и риск от недоверие в мрежите*

Европейците няма да се захванат с все по-сложни онлайн дейности, ако не са сигурни, че те или техните деца могат изцяло да разчитат на използваните от тях мрежи. Поради това Европа трябва да обърне внимание на разрастването на нови форми на престъпна дейност — „киберпрестъпност“, простираща се от издевателства с деца до кражба на самоличност и кибернетични атаки, и да разработи механизми за противодействие. Успоредно с това размножаването на базите от данни и новите технологии, позволяващи следене от разстояние на частни лица, пораждат нови проблеми за защитата на основни права на европейците относно личните им данни и неприкосновеността на техния личен живот. Сега интернет се превърна в толкова важна информационна инфраструктура за отделния човек, колкото и за европейската икономика като цяло, че нашите информационни системи и мрежи трябва да бъдат направени издръжливи и сигурни срещу новите заплахи от всякакъв вид.

- *Недостатъчни инвестиции в мрежи*

Необходимо е да се направи повече за въвеждане и повсеместно разпространение на широколентов достъп с растяща скорост чрез технологии както за фиксирана, така и за безжична връзка и да се улесни инвестирането в

нови свръхвисокоскоростни отворени и конкурентни интернет мрежи, които ще бъдат артериите на икономиката на бъдещето. Нашите действия трябва да бъдат съсредоточени върху предоставянето на подходящи стимули за частните инвестиции, допълвани от внимателно насочени публични инвестиции, без се допуска появата отново на монополи в нашите мрежи, както и върху подобряването на разпределението на радиочестотния спектър.

- *Недостатъчни научноизследователски и иновационни усилия*

Европа продължава да не инвестира достатъчно, разпокъсва усилията си, не използва пълноценно съзидателността на малките и средните предприятия (МСП) и не успява да преобразува интелектуалното предимство на научните изследвания в конкурентно предимство на пазарно ориентирани иновации. Въз основа на таланта на нашите изследователи трябва да създадем иновационна екосистема, в която базирани в Европа предприятия от всякакъв размер в сектора на ИКТ да могат да разработват продукти от световна класа, които ще генерират пазарно търсене. Следователно е необходимо да отстраним недостатъците на сегашните научноизследователски и иновационни усилия чрез привличане на повече частни инвестиции, по-добро координиране и обединяване на ресурсите, по-лесен и по-бърз достъп на „цифрови“ МСП до средства на ЕС за финансиране на научните изследвания, съвместни изследователски инфраструктури и иновационни клъстери, както и чрез разработването на стандарти и отворени платформи за нови приложения и услуги.

- *Недостатъчна грамотност относно цифровите технологии и липса на умения за тяхното използване*

Европа изпитва растящ недостиг на професионални умения за използване на ИКТ, както и от недостатъчна цифрова грамотност. Тези недостатъци изключват много граждани от цифровото общество и икономика и ограничават големия мултипликационен ефект от въвеждането на ИКТ за растеж на производителността. Решаването на този проблем изисква координиран отговор главно от държавите-членки и от други заинтересовани страни.

- *Пропуснати благоприятни възможности за справяне с предизвикателства за обществото*

Чрез пълното оползотворяване на потенциала на ИКТ Европа можеше много по-добре да се справи с някои от най-тежките за обществото свои проблеми: изменение на климата и други форми на натиск върху нашата околна среда, стареещо население и растящи разходи за здравеопазване, разработване на по-ефикасни публични услуги и приобщаване на хората с увреждания, цифровизация на културното наследство на Европа и неговото предоставяне на настоящото и на бъдещи поколения и т.н.

Основните действия в рамките на Програмата в областта на цифровите технологии за Европа са структурирани в отговор на необходимостта от систематично решаване на горепосочените седем проблема, като в качеството си на хоризонтална инициатива Програмата обхваща трите измерения на растеж, определени в „Европа 2020“. Тези проблеми са изяснени по-задълбочено в съответните раздели по-долу, като се доказва,

че съществува спешна необходимост от предприемане на предлаганите действия, определени като набор от конструктивни мерки за повишаване на социалните и икономическите постижения на Европа. Комисията ще продължи да следи внимателно за възникването на допълнителни пречки и ще реагира по подходящ начин.

Програмата ще изисква устойчиво равнище на ангажимент на нивата както на ЕС, така и на отделните държави-членки (включително на регионално ниво). Тя не може да постигне успех без значителния принос на други заинтересовани страни, включително на млади „спецове“ в областта на цифровите технологии, които могат да ни научат на много неща. В настоящата програма се прави анализ на сегашните и на предвидимите бъдещи проблеми, като тя ще се развива съобразно натрупания опит и бързите промени в технологията и обществото.

2. ОБЛАСТИ НА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

2.1. Динамичен цифров единен пазар

Време е нов единен пазар да оползотвори предимствата на цифровата ера.

Интернет е без граници, но онлайн пазарите както в световен мащаб, така и в ЕС все още са разделени от множество бариери, засягащи не само достъпа до паневропейски далекосъобщителни услуги, но и до интернет услуги и съдържание, които би следвало да са глобални. Това положение е неприемливо. Първо, създаването на атрактивно онлайн съдържание и услуги и тяхното свободно трансгранично разпространение в рамките на ЕС са от първостепенно значение за стимулиране на благоприятния цикъл на пазарно търсене. Продължаващата разпокъсаност обаче задушава конкурентоспособността на Европа в цифровата икономика. Поради това не е учудващо, че ЕС изостава в пазари като този на медийни услуги по отношение както на предлаганото на потребителите съдържание, така и на бизнес модели, които могат да създадат работни места в Европа. Повечето от успешните през последните години доставчици на интернет услуги (като например Google, eBay, Amazon и Facebook) са създадени извън Европа[3]. Второ, транзакциите в цифрова среда все още са твърде сложни, въпреки че съществуват важни правни актове за единния пазар относно електронната търговия, електронното фактуриране и електронния подпис, които обаче не се прилагат по съгласуван начин в държавите-членки. Трето, потребителите и предприятията все още се сблъскват със значителна несигурност относно своите права и правна защита, когато осъществяват бизнес онлайн. Четвърто, Европа все още е далече от изграждането на единен пазар за далекосъобщителни услуги. Следователно единният пазар се нуждае от радикално актуализиране за въвеждането му в ерата на интернет.

Справянето с тези проблеми изисква мащабни мерки в направленията, описани по-долу:

[3] В списъка Financial Times Global 500 само едно от фигуриращите в него девет най-големи в света дружества в сектора на ИКТ е европейско; с европейски произход са само четири от 54-те уебсайта с най-много посещения в цяла Европа.

2.1.1. Премахване на пречките за достъп до съдържание

Потребителите с основание очакват да имат достъп до съдържание в режим онлайн поне също толкова лесно, колкото във физическия свят. В Европа липсва обединен пазар в сектора на съдържанието. Например за въвеждането от музикален онлайн магазин на паневропейска услуга е необходимо да се преговаря с многобройни дружества за управление на права в 27 държави. Потребителите могат да закупят компактдискове във всеки магазин, но често не са в състояние да закупят музика от онлайн платформи навсякъде в ЕС, понеже съответните права се лицензират на национално ниво. Това положение съществено се различава от относително простите условия за бизнес и пласментни канали в други региони и особено в САЩ, и напомня за други разпокъсани пазари като тези в Азия (**фиг. 2**).

Необходимо е **администрирането и прозрачността на колективното управление на права** да бъдат подобрени и приведени в съответствие с технологичния напредък, за да се запази доверието на носителите на права и се улесни трансграничното лицензиране. По-лесни, по-сходни и технологично неутрални решения за **трансгранично и паневропейско лицензиране** в аудио-визуалния сектор ще стимулират творчеството и ще подпомогнат производителите и разпространителите на съдържание в полза на европейските граждани. Тези решения следва да запазят свободата на договаряне, от която се ползват носителите на права. Носителите на права не биха били задължени да дават разрешение за ползване за цялата европейска територия, а биха били свободни да ограничават своето разрешение до определени части от нея и да договарят размера на възнаграждението за разрешението.

При необходимост ще бъдат проучени допълнителни мерки, съобразени със спецификата на всички различни форми на онлайн съдържание. В тази връзка Комисията на този етап нито изключва, нито предпочита който и да е конкретен вариант или правен инструмент. Тези въпроси бяха разгледани и от професор Монти в неговия доклад „Нова стратегия за единния пазар“, представена на Председателя на Европейската комисия на 9 май 2010 г., въз основа на който преди лятото на 2010 г. ще последва съобщение на Комисията[4].

По-евтиното и по-бързо разпространение на културно, журналистическо и творческо съдържание чрез цифрови технологии дава възможност на авторите и доставчиците на съдържание да достигнат до нова и по-голяма публика. Европа се нуждае от напредък в създаването, производството и разпространението (по всички платформи) на цифрово съдържание. Например Европа разполага с мощни издателства, но са необходими по-конкурентоспособни онлайн платформи. Това изисква иновативни бизнес модели, които да позволяват достъпа до съдържание и заплащането за него по множество различни начини, при които се постига справедлив баланс между приходите на носителите на права и достъпа на широката публика до съдържание и знание. Може да не е необходимо специално законодателство, което да дава възможност за успех на тези нови бизнес модели, ако всички

[4] Вж. http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/press-releases/pdf/20100510_1_en.pdf, глава 2.3.

заинтересовани страни си сътрудничат на договорна основа. Наличието на богата гама от привлекателни и законосъобразни оферти за онлайн съдържание би било ефективен отговор и срещу пиратството.

Фигура 2: Брой на изтегляниятa на музикални файлове от интернет — в САЩ четири пъти повече, отколкото в ЕС

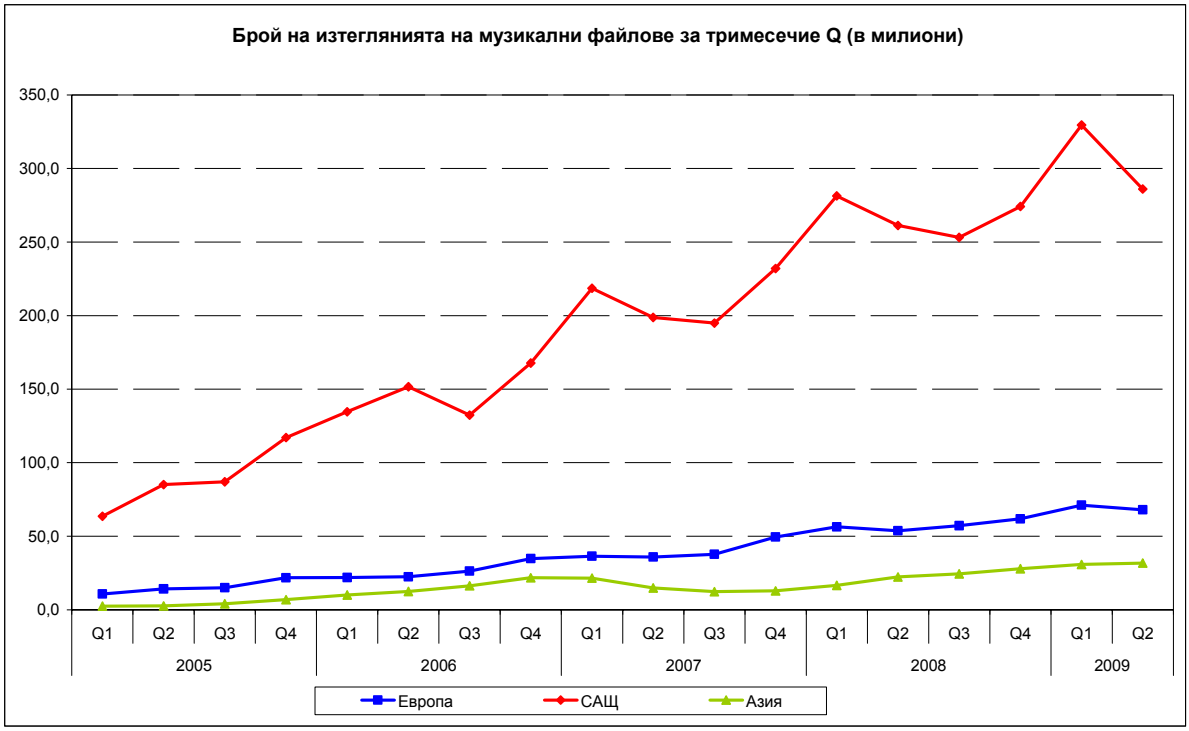

Източник: Screen Digest

Публичните органи следва да дадат своя принос в подпомагането на пазарите за онлайн съдържание. Предизвикателствата на конвергенцията следва да бъдат взети предвид при всички преразглеждания на обществената политика, включително по данъчното облагане. Например правителствата могат да стимулират пазарите на съдържание чрез предоставяне на **информация от публичния сектор** при прозрачни, ефективни и недискриминационни условия. Това е важен източник за потенциален растеж на иновативни онлайн услуги. Повторната употреба на тези информационни ресурси бе отчасти хармонизирана[5], но в допълнение публичните органи трябва да бъдат задължени да осигурят достъп до ресурсите от данни за трансгранични приложения и услуги[6].

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 1: опрости уреждането, управлението и трансграничното лицензиране на авторските права** чрез:

5 Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информацията в обществения сектор.

6 При това преразглеждане ще бъде взета предвид и неотдавнашната Препоръка на ОИСР относно по-добър достъп и по-ефективна употреба на информацията в публичния сектор.

- подобряване на администрирането, прозрачността и паневропейското лицензиране за (онлайн) управлението на авторските права, като предложи до 2010 г. **рамкова директива относно колективното управление на правата**;

- създаване на правна рамка за улесняване на цифровизацията и разпространението на произведения на културата в Европа, като предложи през 2010 г. **директива за „осиротелите“ произведения**, провеждане на диалог със заинтересованите страни с оглед набелязване на по-нататъшни мерки относно **произведенията с изчерпани тиражи**, допълвани от бази от данни за правата върху тези произведения;

- преразглеждане до 2012 г. на **Директивата относно повторната употреба на информацията в обществения сектор** и по-специално нейния обхват и принципите на заплащане за достъп и използване;

- **Други действия:**

  - докладва до 2012 г., след обстоен диалог със заинтересованите страни, относно нуждата от допълнителни мерки извън колективното управление на права, позволяващи на гражданите на ЕС, на доставчиците на онлайн услуги за съдържание и на носителите на права да се възползват от пълния потенциал на цифровия вътрешен пазар, включително мерки за насърчаване на трансграничното и паневропейското лицензиране, без на този етап да се изключва или предпочита който и да е от възможните правни варианти;

  - в подготовка за това издаде през 2010 г. зелена книга относно шансовете и предизвикателствата на онлайн разпространението на европейски аудио-визуални произведения и на друго творческо съдържание;

  - докладва до 2012 г., въз основа на Директивата относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и след обстоен диалог със заинтересованите страни, относно нуждата от допълнителни мерки за подобряване на защитата срещу продължаващи нарушения на права върху интелектуалната собственост в онлайн среда, като мерките са в съответствие с гаранциите, предвидени в Рамковата директива за далекосъобщенията, и основните права за защита на личните данни и на неприкосновеността на личния живот.

2.1.2. Опростяване на онлайн транзакциите и на трансграничните сделки

Тъй като онлайн транзакциите са твърде сложни, европейските потребители все още не се ползват от предимствата по отношение на цената и избора, които следва да предлага единният пазар. Разпокъсаността също така ограничава пазарното търсене за трансгранични сделки на електронната търговия. На всеки десет сделки на електронната търговия по-малко от една е трансгранична и европейците често намират за по-лесно осъществяването на трансгранична сделка с предприятие в САЩ, отколкото в друга европейска държава. Цели 92 % от частните лица, които поръчват стоки или услуги по интернет, се обръщат за целта към продавачи в държавата, в която живеят, а не в друга държава. Цели 60 % от направените опити за поръчки за трансгранично пазаруване по интернет са неуспешни по технически или правни причини, като например отказ на плащане с чуждестранни кредитни карти. Това показва

колко е наложително премахването на регулаторните пречки, възпиращи европейските предприятия от трансгранична търговия. Комисията разкри тези пречки в своето съобщение относно трансграничната електронна търговия между търговци и потребители в ЕС[7].

Европа има обща валута, но пазарът на **електронни плащания** и на **електронно фактуриране** все още е разпокъсан по държавните граници. Само в обединен платежен пазар предприятията и потребителите ще могат да разчитат на надеждни и ефикасни методи за разплащане[8]. Ето защо незабавно следва да бъде завършено изграждането на **Единната зона за плащания в евро (SEPA)**. SEPA ще предостави също така платформа за пускане на услуги с добавена стойност, свързани с разплащания, като например разработването на европейска рамка за електронно фактуриране.

Директивата за електронните пари[9] следва бързо да бъде приложена, така че да се даде възможност на нови участници в пазара да предлагат иновативни приложения за електронните пари — например „мобилни портфейли“ — без да се губи защитата на финансовите средства на потребителите. Обемът на този нов пазар може да достигне 10 милиарда EUR през 2012 г.

Технологиите за електронна самоличност (eID) и услугите за установяване на автентичност са от съществено значение за транзакциите по интернет както в частния, така и в публичния сектор. Днес най-често прилаганият начин за установяване на автентичност е използването на пароли. За много приложения този начин може да е достатъчен, но нараства нуждата от по-сигурни решения[10]. Тъй като ще съществуват множество решения, промишленият сектор, подкрепян от политически действия — по-специално услуги на електронното управление — следва да осигури оперативна съвместимост, основаваща се на стандарти и отворени развойни платформи.

---

7 Трансгранична електронна търговия между търговци и потребители в ЕС, COM (2009) 557.

8 Електронните плащания и електронното фактуриране са предпоставки за електронно правораздаване, като например по производства за искове с малък материален интерес или онлайн плащане на разходи по съдебно производство.

9 Директива 2009/110/ЕО относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари.

10 Ето защо Комисията предложи европейска стратегия за управление на личните данни по Програмата от Стокхолм, COM(2010) 171.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 2:** осигури завършването на Единната зона за плащания в евро (SEPA), евентуално чрез обвързващи правни мерки, определящи краен срок за миграция преди 2010 г., и улесни появата на оперативно съвместима европейска рамка за електронното фактуриране чрез съобщение относно електронното фактуриране и създаване на многостранен форум със заинтересованите страни;
- **Основно действие 3:** предложи през 2011 г. преработка на **Директивата за електронния подпис** с оглед да се предостави правна рамка за трансгранично признаване и оперативна съвместимост на **системи за сигурно електронно установяване на автентичността**;
- **Други действия:**
    - направи оценка до края на 2010 г. на **въздействието на Директивата за електронната търговия** върху онлайн пазарите и внесе конкретни предложения.

Държавите-членки следва:

- бързо и съгласувано да приложат **основните директиви в подкрепа на цифровия единен пазар**, включително Директивата за услугите, Директивата за нелоялни търговски практики и Рамковата директива за далекосъобщенията;
- да транспонират до 2013 г. **Директивата за ДДС**[11], осигуряваща равнопоставеност на електронните фактури спрямо хартиените.

2.1.3. Изграждане на доверие в цифровите технологии

В днешно време гражданите на Европейския съюз се ползват съгласно законодателството на ЕС от редица права, които са от значение в цифрова среда, като например свобода на изразяване и право на информация, защита на личните данни и на неприкосновеността на личния живот, както и права за изискване на прозрачност, за ползване на универсални телефонни и функционални интернет услуги и за минимално качество на услугите.

Определенията за тези права обаче са разпръснати в различни законодателни актове и не винаги са лесно разбираеми. Потребителите трябва да са в състояние да намерят опростени, кодифицирани обяснения за своите права и задължения, изложени по прозрачен и разбираем начин — например чрез онлайн платформи, основаващи се на прототипа на eYou Guide[12].

Липсата на доверие в онлайн средата междувременно сериозно спъва развитието на европейската онлайн икономика. Хората, които през 2009 г. не са поръчвали нищо онлайн, посочват като основни причини за това: безпокойство относно сигурността на плащане, загриженост за личните си данни и недостатъчно доверие (**фиг. 3**, по-долу). С извършвания понастоящем общ преглед на регулаторната рамка за защита на данните се цели да се модернизират всички съответни правни инструменти, за да се отговори на предизвикателствата на глобализацията и да се създадат технологично

[11] За изменение на Директива 2006/112/ЕО, както е предложено от Комисията през 2009 г.

[12] http://www.ec.europa.eu/eyouguide.

неутрални начини за повишаване на доверието чрез укрепване на правата на гражданите.

Фигура 3: Причини да не се пазарува онлайн (% на частните лица, които не са поръчали нищо онлайн през 2009 г.)

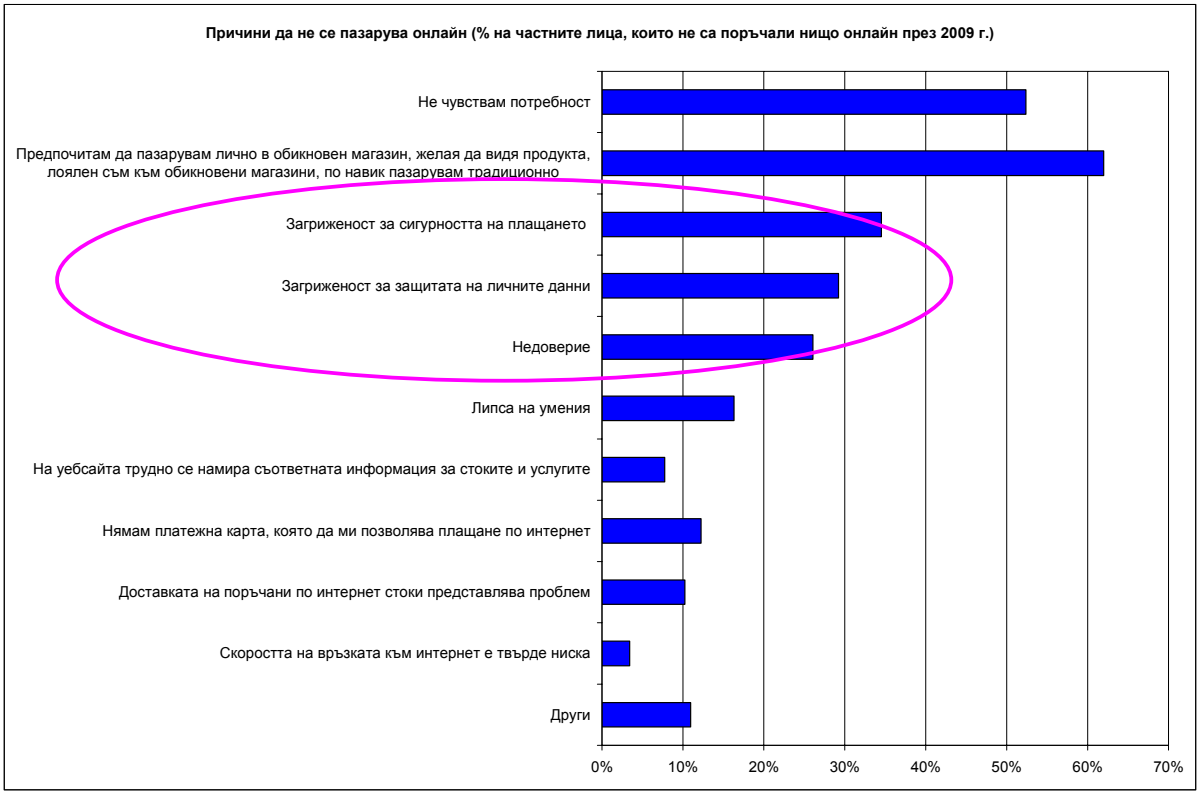

Източник: Проучване на Евростат относно използването на ИКТ в домакинствата и от частни лица в Общността, 2009 г.

Потребителите няма **да пазаруват онлайн,** ако не са сигурни, че техните права са ясно определени и защитени. Макар Директивата за електронната търговия да налага на доставчиците на услуги на информационното общество изисквания за прозрачност и предоставяне на информация и да установява минималните изисквания за информация относно съобщенията с търговски характер[13], необходимо е внимателно наблюдение, за да се гарантира спазването на изискванията за информация.

С Директивата за нелоялни търговски практики[14] и Директивата относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги[15] положението ще се подобри до известна степен. Предложената Директива относно правата на потребителите[16] трябва бързо да бъде приета, за да се изгради доверие на потребителите и търговците в трансграничните онлайн сделки. Но Комисията ще проучи също така как да се увеличат правата на потребителите, закупуващи

13 Директива 2000/31/ЕО. Освен това може да е необходимо актуализиране на някои разпоредби, като например за ограничената отговорност на доставчиците на услуги на информационното общество, в съответствие с технологичния напредък.

14 Директива 2005/29/ЕО.

15 Директива 2002/65/ЕО.

16 Вж. http://ec.europea.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

цифрови продукти. Извършването на трансгранични онлайн сделки може да се улесни и чрез увеличаване на съгласуваността на европейското договорно право въз основа на висока степен на защита на потребителите. Комисията ще приеме и обща стратегия на ЕС за подобряване на системите за алтернативно разрешаване на спорове, ще предложи приложим в целия ЕС онлайн инструмент за правна защита за електронната търговия и ще подобри достъпа до онлайн правосъдието. Освен това може да бъде подобрена съпоставимостта на потребителските цени — например чрез сравнителен анализ, за да се стимулира конкуренцията и да се повиши защитата на потребителите.

Съществува потенциал за увеличаване на доверието чрез въвеждане на **онлайн знак за доверие на ЕС** за уебсайтове за търговия на дребно. Комисията предвижда да доразвие тази идея в консултации с всички заинтересовани страни.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 4:** преразгледа до края на 2010 г. **регулаторната рамка на ЕС за защита на данните** с оглед да повиши доверието на частните лица и да увеличи техните права;
- **Други действия:**
  - предложи до 2012 г. незадължителен **инструмент на договорното право, допълващ Директивата относно правата на потребителите**, за преодоляване на разпокъсаността на договорното право по-специално по отношение на онлайн средата;
  - проучи до 2011 г. чрез зелена книга инициативи относно алтернативни способи за разрешаване на спорове с потребители в ЕС с оглед да предложи до 2012 г. **обхващаща целия ЕС система за онлайн разрешаване на спорове** по сделки на електронната търговия;
  - проучи предложения в областта на **колективната правна защита** въз основа на консултация със заинтересованите страни;
  - издаде до 2012 г. **Кодекс на онлайн правата в ЕС**, в който по ясен и достъпен начин се обобщават съществуващите права на ползвателите на цифрови технологии в ЕС, допълван от ежегодна проверка за пропуски в законодателството за защита на потребителите в онлайн среда и подходящи мерки за изпълнение, координирано с Европейската мрежа на агенциите за защита на потребителите;
  - създаде до 2012 г. за заинтересованите страни платформа за **онлайн знак за доверие** на ЕС по-специално за уебсайтове за търговия на дребно.

2.1.4. Укрепване на единния пазар на далекосъобщителни услуги

Понастоящем европейските далекосъобщителни пазари са разпокъсани по държави-членки с изцяло национални, а не общоевропейски схеми за номерация, лицензиране и разпределение на радиочестотния спектър. Тези национални структури са изправени пред растящи проблеми, причинени от глобалната конкуренция и интернет.

Първостепенен приоритет на Комисията ще бъде **бързото и съгласувано прилагане на изменената регулаторна рамка**, заедно с по-голямата координация в използването на радиочестотния спектър и, когато е необходимо, хармонизиране на радиочестотните ленти, за да се реализират

икономии от мащаба на пазарите на оборудване и услуги. Тъй като единният пазар изисква сходни регулаторни проблеми да получат съответно сходно решение, Комисията ще отдаде приоритет на предоставянето на насоки относно основните регулаторни концепции по правилата за електронни съобщения и по-специално по методиките за изчисляване на разходите и по недискриминацията, а също така ще се стреми да намери до 2012 г. трайни решения за роуминга на глас и данни.

Комисията ще се възползва и от компетентността на новосъздадения Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения за **премахване на пречките, които възпрепятстват европейските предприятия и граждани да използват в максималната възможна степен** трансгранични електронни съобщителни услуги. Например подобреното хармонизиране на националните номерационни режими въз основа на сегашната рамка би могло да подпомогне европейските производители и търговци на дребно, като даде възможност за услуги по продажбата, след продажбата и за отговаряне на запитвания на клиенти на единен общоевропейски номер, докато по-доброто функциониране на обществено-полезни номера (например номер 116, използван за горещи линии за изчезнали деца) ще облагодетелства гражданите. По същия начин подобрената сравнимост (например чрез сравнителен анализ) на потребителските цени ще стимулира конкуренцията и ще повиши защитата на потребителите.

Накрая, Комисията ще направи оценка, въз основа между другото на практическия принос на заинтересованите страни, на социално-икономическата цена на липсата на действително единен европейски пазар в областта на далекосъобщенията, ще очертае ползите от по-добре интегриран пазар и ще предложи подходящи мерки за намаляване на тази цена.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- предложи до 2011 г. мерки за повишено хармонизиране на номерационните ресурси за предоставяне на бизнес услуги в цяла Европа;
- координира, въз основа на **Програмата за европейската политика в областта на радиочестотния спектър**[17], техническите и регулаторните условия относно използването на радиочестотния спектър и, когато е необходимо, хармонизира радиочестотните ленти, за да се реализират икономии от мащаба на пазарите на оборудване и услуги и да се позволи на потребителите да ползват едно и също оборудване и едни и същи услуги навсякъде в ЕС;
- проведе до 2011 г. проучване относно **цената на липсата на действително единен европейски пазар на далекосъобщителни услуги** с оглед да предприеме допълнителни мерки за увеличаване на ползите от единния пазар.

[17] Вж. основно действие 8.

2.2. Оперативна съвместимост и стандарти

Необходима ни е действителна оперативна съвместимост между продуктите и услугите на информационните технологии (ИТ), за да изградим истинско информационно общество.

Интернет е най-добрият пример за мощта на техническата **оперативна съвместимост**. Неговата отворена архитектура предостави оперативно съвместими устройства и приложения на милиарди хора в цял свят. Но за пълно оползотворяване на предимствата на ИКТ трябва още да се повиши оперативната съвместимост между устройствата, приложенията, хранилищата на данни, услугите и мрежите.

2.2.1. Подобрено установяване на стандарти в областта на ИКТ

Европейската рамка за установяване на стандарти трябва да се развива успоредно с бързо променящите се технологични пазари, понеже **стандартите** са от решаващо значение за оперативната съвместимост. Комисията ще продължи прегледа на **европейската политика за стандартизация** чрез мерки, последващи нейната бяла книга „Модернизиране на стандартизацията в сферата на ИКТ в ЕС“[18] и съответната обществена консултация. Предвид на растящото значение на стандартите в областта на ИКТ, разработени от определени световни форуми и консорциуми, важна цел е да се разреши тяхното използване в законодателството и обществените поръчки.

Освен това предоставянето, особено при предстоящата реформа на политиката на ЕС за стандартизация, както и в актуализирани антитръстови правила относно споразумения за хоризонтално сътрудничество, на насоки за прозрачни правила за предварително оповестяване на **съществени права върху интелектуалната собственост** и **условия за лицензиране** в контекста на установяването на стандарти би могло да допринесе за намаляване на исканото възнаграждение за използването на стандартите и по този начин за по-ниски разходи за навлизане на пазара.

2.2.2. Насърчаване на по-доброто използване на стандартите

Публичните органи следва да използват по най-добрия възможен начин пълната гама от **съответни стандарти**, когато поръчват хардуер, софтуер и информационни услуги — например чрез подбор на стандарти, които могат да бъдат спазени от всички заинтересовани доставчици, така че да се увеличи конкуренцията и да се намали рискът от зависимост от един-единствен доставчик.

2.2.3. Подобрена оперативна съвместимост чрез координация

Основно действие в подкрепа на оперативната съвместимост между публичните администрации ще бъде приемането от Комисията на амбициозна **Европейска стратегия за оперативна съвместимост** и на **Европейската рамка за оперативна съвместимост**, които трябва да бъдат разработени по

---

[18] Модернизиране на стандартизацията в сферата на ИКТ в ЕС – пътят напред, COM(2009) 324.

програмата ISA („Решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации“[19]).

Тъй като не всички широко разпространени технологии се основават на стандарти, съществува риск от загуба на ползите от оперативната съвместимост в областите на тяхното приложение. Комисията ще проучи осъществимостта на **мерки, които могат да доведат до лицензирането от важни участници в пазара на информация за оперативна съвместимост**, като същевременно насърчават иновациите и конкуренцията.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 5:** предложи през 2010 г., като част от прегледа на европейската политика за стандартизация, правни мерки относно оперативната съвместимост на ИКТ за реформа на **правилата за прилагане на стандарти за ИКТ в Европа** с оглед да се разреши използването на стандарти, разработени от определени световни форуми и консорциуми в областта на ИКТ;
- Други действия:
    - спомогне по-конкретно чрез издаване до 2011 г. на съответни насоки за подходящи правила за съществени права върху интелектуалната собственост и условия за лицензиране при установяването на стандарти, включително за **предварително оповестяване**;
    - издаде през 2011 г. съобщение, с което да предостави **насоки относно** обвързването на стандартизацията на ИКТ с обществените поръчки, за да се подпомогнат публичните органи да **използват стандартите за повишаване на ефикасността и намаляване на зависимостта от доставчиците**;
    - съдейства за оперативната съвместимост чрез приемане през 2010 г. на европейска стратегия за оперативна съвместимост и на европейска рамка за оперативна съвместимост;
    - проучи осъществимостта на **мерки**, които могат да доведат до лицензирането от важни участници в пазара на **информация за оперативната съвместимост**, и докладва за резултатите до 2012 г.

Държавите-членки следва:

- да приложат **Европейската рамка за оперативна съвместимост** на национално ниво до 2013 г.;
- да изпълнят до 2013 г. **ангажиментите си относно оперативната съвместимост и стандартите**, поети в декларациите от Малмьо и Гранада.

2.3. Доверие и сигурност

Европейците няма да се възползват от технология, на която нямат доверие — господството на цифровите технологии не означава ера нито на „големия брат“, нито на „кибернетичен див запад“.

[19] Решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации (ISA), ОВ L 260, 3.10.2009 г., стр. 20. ISA замества програмата IDABC (за интероперативно предоставяне по електронен път на паневропейски административни услуги на публичните администрации, бизнеса и гражданите, ОВ L 181, 18.5.2004 г., стр.. 25).

Потребителите трябва да са в безопасност, когато се свързват към интернет. Също както и във физическия свят, престъпността във виртуалния свят не може да бъде толерирана. Освен това някои от най-иновативните и напредничави онлайн услуги — като например електронно банкиране или електронно здравеопазване — просто не биха съществували, ако съответните нови технологии не са напълно надеждни. До сега интернет се доказа като забележително сигурен, издръжлив и стабилен, но информационните мрежи и крайните устройства на потребителите остават уязвими за широка гама от увеличаващи се заплахи: през последните години спамът в електронната поща нарасна до такава степен, че сериозно задръства нейния трафик в интернет — делът на спама в електронната поща се оценява на между 80 % и 98 % от всички предавани чрез нея съобщения[20] — и спамът е разпространител на широка гама от компютърни вируси и зловреден софтуер. Нарастващо бедствие са кражбата на самоличност и онлайн измамите. Атаките са с растяща степен на сложност (чрез използване на „троянски коне“, бот мрежи и др.) и често са мотивирани от финансови цели. Възможно е те да са и с политическа мотивация, както показаха неотдавнашните кибератаки, насочени срещу Естония, Литва и Грузия.

Справянето с тези заплахи и повишаването на сигурността в цифровото общество е обща отговорност — колкото на отделните потребители, толкова и на частните организации и публичните органи както в собствената страна, така и в световен мащаб. Например за справяне със сексуалната експлоатация и с детската порнография могат да бъдат въведени в действие платформи за сигнализиране на нивото на отделните държави и ЕС успоредно с мерки за премахване и предотвратяване виждането на вредно съдържание. Образователните дейности и кампаниите за повишаване на информираността на широката публика също са от съществено значение: ЕС и държавите-членки могат да увеличат своите усилия, например по линия на програмата за по-безопасен интернет, за предоставяне на информация и образоване на децата и семействата относно безопасността в онлайн пространството, както и за анализиране на въздействието, което оказва върху децата използването на цифрови технологии. Предприятията също така следва да бъдат насърчавани за по-нататъшно разработване и прилагане на схеми за саморегулиране, по-специално по отношение на защитата на малолетни, използващи техни услуги.

Правото на неприкосновеност на личния живот и защитата на личните данни са основни права в ЕС, действителното ползване на които и в онлайн пространството трябва да се осигурява с най-широката възможна гама от средства: от широкото прилагане на принципа на неприкосновеност на личния живот чрез проектното решение („Privacy by Design“)[21] за съответните ИКТ до възпиращи санкции при необходимост. Преработената рамка на ЕС за електронните съобщения изяснява отговорностите на мрежовите оператори и на доставчиците на услуги, включително тяхното задължение да уведомяват за пробиви в сигурността на лични данни. Започналият неотдавна преглед на

[20] Вж. например Обзор на Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност за спама през 2009 година (януари 2010 г.).

[21] Този принцип означава съобразяване с неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни през целия жизнен цикъл на технологиите — от началния етап на проектиране до тяхното внедряване, използване и окончателно изваждане от употреба.

общата рамка за защита на данните ще включва и възможно разширяване на задължението — да се уведомява за пробиви в сигурността на всякакви данни. За по-ефективно прилагане на забраната относно спама ще се използва мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите.

Ефективното и бързо изпълнение на плана за действие на ЕС за защита на критичната информационна инфраструктура[22] и на Програмата от Стокхолм[23] ще породи широка гама от мерки в областта на мрежовата и информационната сигурност, както и на борбата срещу киберпрестъпността. Например за противодействие в условията на реално време следва да бъде изградена добре функционираща и по-широка мрежа от екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти (Computer Emergency Response Teams — CERT) в Европа, включително за европейските институции. Сътрудничеството между CERT и правоприлагащите органи е от съществено значение и следва да се подкрепи създаването на система от звена за контакт, която да спомага за предотвратяване на киберпрестъпления и за реагиране в извънредни ситуации, като например при кибератаки. Европа се нуждае и от стратегия за управление на личните данни по-специално за сигурни и ефективни услуги на електронното управление[24].

Накрая, сътрудничеството между съответните участници трябва да бъде организирано на глобално ниво за постигане на ефективна способност за борба със заплахите за сигурността и тяхното ограничаване. Това може да бъде канализирано като част от дискусиите относно управлението на интернет. На по-оперативно ниво следва да осъществяват международно координирани целенасочени действия за информационна сигурност и с подкрепата на една обновена Европейска агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA) да се предприемат съвместни мерки за борба с компютърната престъпност.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 6:** представи през 2010 г. мерки за **засилена политика за мрежова и информационна сигурност на високо равнище**, включващи законодателни инициативи като тази за модернизирана Европейска агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA), както и други мерки, позволяващи по-бързо реагиране в случаи на кибератаки, включително екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти в европейските институции;
- **Основно действие 7:** представи мерки, включващи законодателни инициативи през 2010 г. за **борба с кибератаки срещу информационни системи**, а до 2013 г. — съответни правила на европейско и международно ниво относно юрисдикцията в киберпространството;
- **Други действия:**
    - изгради до 2012 г. **европейска платформа по киберпрестъпност**;
    - проучи до 2011 г. осъществимостта на създаването на **Европейски**

[22] COM(2009) 149.
[23] COM(2010) 171.
[24] Такава стратегия бе предложена по програмата от Стокхолм.

център по киберпрестъпност;

- работи със заинтересовани страни в световен мащаб по-специално за подобряване на **глобалното управление на риска** в цифровата и физическата сфера и провежда международно координирани целенасочени действия срещу компютърната престъпност и атаките спрямо сигурността;

- подкрепя от 2010 г. нататък във всички държави от ЕС обучения за подготовка относно киберсигурността;

- подобри съгласуваността и правната сигурност на регулаторната рамка на ЕС за защита на личните данни[25] като част от нейната модернизация и проучи възможностите за разширяване на разпоредбите за уведомяване за пробиви в сигурността;
- предостави до 2011 г. насоки за прилагането на новата рамка в областта на далекосъобщенията по отношение на **защитата на неприкосновеността на личния живот и на личните данни** на отделните лица;
- подкрепя **инициативи за съобщаване за незаконно съдържание в интернет** („горещи**"** линии) и осъществявани на национално равнище кампании за информиране относно безопасността на деца в онлайн пространството, както и спомага за развитие на паневропейското сътрудничество и за споделянето на най-добрите практики в тази област;
- насърчава многостранния диалог със заинтересованите страни и саморегулирането на европейските и световните доставчици на услуги (например платформи за социални мрежи, доставчици на мобилна връзка) особено по отношение на използването на техните услуги от малолетни лица.

Държавите-членки следва:

- да създадат до 2012 г. **добре функциониращa мрежа на национално ниво от екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти**, обхващаща цяла Европа;
- в сътрудничество с Комисията да осъществят през 2010 г. **симулиране на широкомащабни атаки** и да изпробват стратегии за миграция;
- до 2013 г. да въведат изцяло в действие **горещи линии за съобщаване на обидно или вредно онлайн съдържание**, да организират кампании за повишаване на информираността относно безопасността на деца в онлайн пространството, да предложат обучение по онлайн безопасност в училищата и да насърчават доставчиците на онлайн услуги да прилагат мерки за саморегулиране във връзка с онлайн безопасността на децата;
- като започнат през 2010 г., до 2012 г. да изградят или пригодят **национални платформи за сигнализиране** към платформата на Европол по киберпрестъпност.

2.4. Висикоскоростен и свръхвисикоскоростен достъп до интернет

Нуждаем се от много бърз интернет за силен растеж на икономиката и за създаване на работни места и благоденствие, както и за да се гарантира на гражданите достъп до желаните услуги и съдържание.

[25] Вж. Основно действие 4.

Бъдещата икономика ще представлява основаваща се на мрежи икономика на знанието, в чийто център ще бъде интернет. Европа се нуждае от широко предоставяне на високоскоростен и свръхвисокоскоростен достъп до интернет на конкурентни цени. В стратегията „Европа 2020“ бе подчертана важността на разгръщането на широколентовия достъп, за да се спомогне за социалното приобщаване и конкурентоспособността в ЕС. В нея бе потвърдена целта да се предостави основен широколентов достъп на всички европейци до 2013 г., като стремежът е да се гарантира, че до 2020 г.: (i) всички европейци имат много по-бърз достъп до интернет със скорост над 30 Mbps; и (ii) 50 % или повече от европейските домакинства са абонати на интернет връзка със скорост над 100 Mbps.

За постигане на тези амбициозни цели е необходимо да се разработи цялостна политика, основаваща се на съчетание от технологии и насочена в две успоредни направления: от една страна да се гарантира покритие с универсален широколентов достъп (чрез съчетание от фиксирани и безжични мрежи) до интернет с постепенно увеличаване на скоростта до 30 Mbps и повече, а в по-далечна перспектива да се насърчава внедряването и разгръщането на мрежи за достъп от следващо поколение (NGA) върху голяма част от територията на ЕС, позволяващи връзка към интернет със свръхвисока скорост, надвишаваща 100 Mbps.

2.4.1. Гарантирано покритие с универсален широколентов достъп с растяща скорост

Без силна публична интервенция съществува риск да не се постигне оптимален резултат, като високоскоростните широколентови мрежи се съсредоточат в малко на брой гъсто населени зони със значителни разходи за навлизане на пазара и високи цени. Косвените ползи от тези мрежи за икономиката и обществото оправдават публична политика, гарантираща покритие с универсален широколентов достъп с растяща скорост.

За тази цел Комисията възнамерява да приеме съобщение, очертаващо обща рамка, в която следва да се развива политиката на ЕС и на държавите-членки за постигане на целите на „Европа 2020“. Тази политика следва по-специално да снижава разходите за разгръщане на широколентовия достъп на цялата територия на ЕС, като гарантира надлежно планиране и координация и намалява административната тежест. Например компетентните органи следва да гарантират: че при публичното и частното гражданско строителство систематично се предвижда включването към широколентови мрежи и съответното вътрешно окабеляване на сградите; уреждането на права на преминаване; и картографирането на наличните пасивни инфраструктури, подходящи за окабеляване.

Безжичният (наземен и спътников) широколентов достъп може да играе ключова роля, за да се осигури покритие на цялата територия, включително отдалечени и селски райони. Понастоящем основният проблем за развитието на безжичните широколентови мрежи е достъпът до радиочестотния спектър. Ползвателите на мобилен достъп до интернет вече се сблъскват със задръствания в мрежите поради неефикасното използване на радиочестотния спектър. Това не само разочарова потребителите, но и задушава иновациите на

пазарите на нови технологии, което засяга дейности на стойност 250 милиарда EUR годишно[26]. Една далновидна европейска политика в областта на радиочестотния спектър следва, съобразено с нуждите на радиоразпръскването, да насърчава ефикасното управление на спектъра, като налага използването на определени радиочестоти от цифровия дивидент за безжична широколентова връзка от определена бъдеща дата, гарантира допълнителна гъвкавост (позволяваща също така търговия с радиочестоти) и подкрепя конкуренцията и иновациите.

Наред с това следва да се използват инструменти на ЕС и ЕИБ за финансиране на добре насочени инвестиции в широколентова инфраструктура в райони, за които понастоящем има слаб икономически интерес, и следователно само такава целенасочена интервенция може да направи инвестициите устойчиви.

2.4.2. Стимулиране на разгръщането на мрежи за достъп от следващо поколение

Понастоящем достъпът до интернет в Европа се основава главно на широколентова инфраструктура от първо поколение, т.е. по наследени от миналото медни телефонни проводници и мрежи за кабелна телевизия. Гражданите и предприятията навсякъде по света в растяща степен търсят обаче много по-бързи мрежи за достъп от следващо поколение. В това отношение Европа все още изостава спрямо някои от нашите основни международни партньори. Важен показател за това е степента на разпространение на оптичните линии до домашни абонати, която е много ниска в Европа и далеч под тази за някои водещи държави от групата Г-20 (вж. **фиг. 4**).

[26] Вж. „Условия и възможности за въвеждане на вторична търговия във връзка с радиочестотния сектор в Европейската общност“, Европейска комисия, 2004.

Фигура 4: Степен на разпространение на оптичните линии до домашни абонати (FTTH) към юли 2009 г.

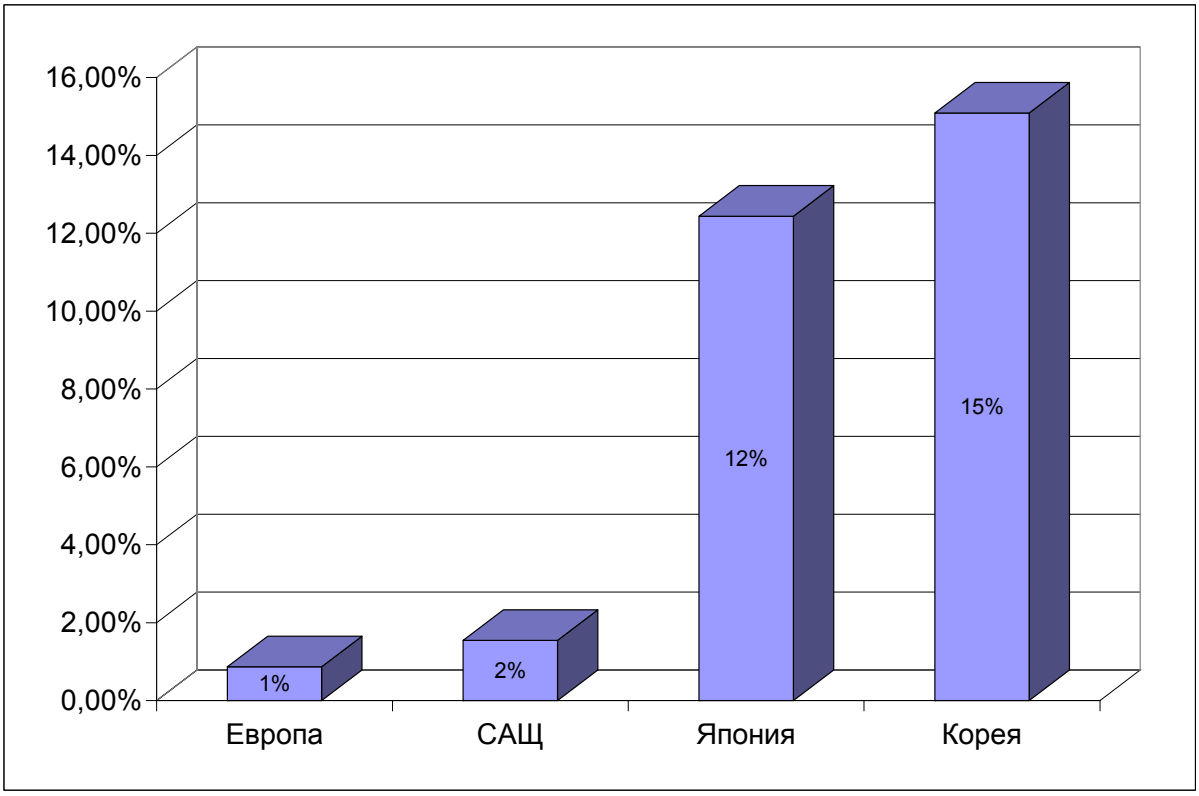

Източник: Point Topic

За да се стимулира разгръщането на мрежи за достъп от следващо поколение (NGA) и се насърчат пазарните инвестиции в отворени и конкурентни мрежи, Комисията ще приеме препоръка относно NGA, основаваща се на следните принципи: (i) инвестиционният риск следва надлежно да бъде отчетен при определянето на разходно ориентирани цени за достъп; (ii) националните регулаторни органи следва да са в състояние да налагат най-подходящите корективни мерки за достъпа във всеки конкретен случай, което да позволява приемлив за алтернативните оператори темп на инвестиране, докато същевременно се взема предвид нивото на конкуренцията в дадената област; и (iii) следва да се насърчават съвместните инвестиции и механизмите за споделяне на риска.

2.4.3. Отворен и неутрален интернет

Комисията също така внимателно ще наблюдава прилагането на новите законодателни разпоредби относно отворения и неутрален характер на интернет, които гарантират правата на потребителите за достъп и разпространение на информация онлайн и осигуряват прозрачност относно управлението на трафика[27]. Комисията ще започне обществена консултация

[27] Член 8, параграф 4, буква ж) от Директива 2002/21/ЕО относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги; член 20, параграф 1, буква б) и член 21, параграф 3, букви в) и г) от Директивата за универсалната услуга.

преди лятото на 2010 г. като част от своя по-общ ангажимент да докладва до края на годината дали с оглед на пазарното и технологичното развитие са необходими допълнителни насоки, за да се осигурят основните цели — свобода на изразяване, прозрачност, обосноваване на необходимостта от инвестиции в ефикасни и отворени мрежи, лоялна конкуренция и отвореност за иновативни бизнес модели.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 8:** приеме през 2010 г. съобщение относно широколентовия достъп, в което се излага обща рамка за действия на равнището на ЕС и на държавите-членки за постигане на целите на „Европа 2020“ в това направление, включително:
    - укрепване и рационализиране в тази рамка на **финансирането на високоскоростен широколентов достъп** чрез инструменти на ЕС (например ERDF, ERDP, EAFRD, TEN, CIP) до 2014 г. и проучване на начини за привличане на **капитал** за инвестиции в широколентова инфраструктура **чрез кредитно подобрение** (с финансовата подкрепа на ЕИБ и ЕС);
    - предложи през 2010 г. **амбициозна Програма за европейската политика в областта на радиочестотния спектър**, по която да вземат решение Европейският парламент и Съветът и която ще послужи за координирана и стратегическа политика на равнището на ЕС по отношение на радиочестотния спектър с цел да се повиши ефикасността на управление на радиочестотния спектър и максимално да се увеличат ползите за потребителите и предприятията;
    - издаде през 2010 г. препоръка за **насърчаване на инвестициите в конкурентни мрежи за достъп от следващо поколение** чрез ясни и ефективни регулаторни мерки.

Държавите-членки следва:

- да разработят и въведат в действие до 2012 г. **национални планове за широколентов достъп,** които отговарят на определените в „Европа 2020“ **цели относно покритието, скоростта и внедряването,** като използват публично финансиране в съответствие с правилата на ЕС за конкуренцията и за държавните помощи[28]; Комисията ще докладва ежегодно относно напредъка като част от управлението на Програмата в областта на цифровите технологии;
- вземат мерки, включително правни разпоредби, за **улесняване на инвестициите в широколентова инфраструктура,** като например гарантиране на систематичното включване на потенциални инвеститори в гражданското строителство, уреждане на права на преминаване, картографиране на наличните пасивни инфраструктури, подходящи за окабеляване, и модернизиране на съответното вътрешно окабеляване на сградите;
- използват в пълен размер средствата от **структурните фондове и фондовете за развитие на селските райони**, които вече са заделени за инвестиции в ИКТ инфраструктури и услуги;
- изпълняват **Програмата за европейската политика в областта на радиочестотния спектър**, така че да гарантират координираното разпределение

[28] Насоки на Общността относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разгръщане на широколентови мрежи (ОВ C 235, 30.9.2009 г., стр. 4).

на спектъра, необходимо за постигане до 2020 г. на целта за 100 % покритие с достъп със скорост 30 mbps до интернет, и **Препоръката за мрежи за достъп от следващо поколение**.

2.5. Научни изследвания и иновации

Европа трябва да инвестира повече в НИРД и да гарантира достигането до пазара на нашите най-добри идеи.

Европа продължава да не инвестира достатъчно в свързана с ИКТ научноизследователска и развойна дейност (НИРД). В сравнение с основните търговски партньори като САЩ, разходите за НИРД по ИКТ в Европа са не само с много по-малък дял в общите разходи за НИРД (17 % срещу 29 %), но и в абсолютно изражение представляват едва около 40 % от разходите в САЩ (**фиг. 5** — през 2007 г. 37 милиарда EUR срещу 88 милиарда EUR).

Фигура 5: Общи разходи за НИРД в областта на ИКТ в милиарди EUR (2007 г.)

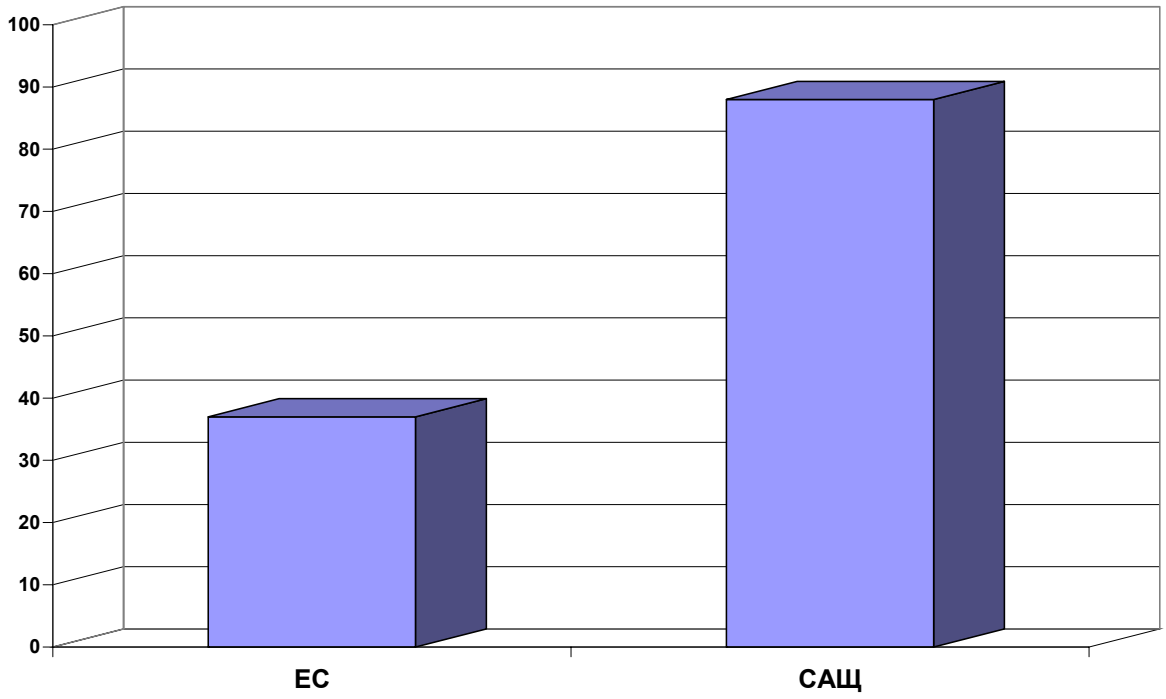

Източник: Евростат и IPTS-JRC

Като се има предвид, че ИКТ определят значителна част от добавената стойност на продуктите, в чието производство Европа има силни позиции — като например автомобилите (25 %), битовите уреди (41 %) или здравното и медицинско оборудване (33 %), недостигът на инвестиции в НИРД по ИКТ представлява заплаха за целите сектори на производство и услуги в ЕС.

Разликата в инвестициите е свързана с три основни проблема:

- слаба и разпокъсана публична НИРД; например публичният сектор на ЕС изразходва годишно по-малко от 5,5 милиарда EUR за НИРД по ИКТ, което е далеч под нивото в конкурентните икономики.

- Разпокъсаността на пазарите и разпръскването на финансовите средства за иновации са ограничителни фактори за растежа и развитието на иновативни предприятия в сектора на ИКТ и по-специално на МСП.
- В Европа бавно се внедряват иновации, основаващи се на ИКТ — особено в области от обществен интерес. Макар обществените предизвикателства да са основни двигатели за иновации, Европа малко се възползва от обществени поръчки за иновации и НИРД с оглед подобряване на качеството и ефективността на своите обществени услуги.

2.5.1. Увеличаване на усилията и ефикасността

През 2010 г. Комисията ще представи с водещата инициатива „Съюз за иновации“ цялостна стратегия за научни изследвания и иновации с цел осъществяване на „Европа 2020“[29]. Въз основа на европейската стратегия за водещи позиции в областта на ИКТ[30], Европа трябва да увеличи, съсредоточи и обедини своите инвестиции, за да запази своето конкурентно предимство в тази област, и да продължи да инвестира във високорискови научни изследвания, включително интердисциплинарни фундаментални изследвания.

Европа следва също така да създаде свои предимства по отношение на иновациите в ключови области чрез подсилени електронни инфраструктури[31] и целенасочено развитие на иновационни клъстери в тези области.Тя следва да разработи обща европейска стратегия относно „изчисления в облак“ по-специално за правителствени и научни нужди[32].

2.5.2. Стимулиране на ИКТ иновациите чрез използване на единния пазар

Разходите в европейския публичен сектор следва да бъдат използвани за стимулиране на иновациите, като същевременно се повишава ефикасността и качеството на публичните услуги. Европейските публични органи трябва да обединят усилията си за съгласуване на правната уредба, сертифицирането, обществените поръчки и стандартизацията в полза на иновациите. Необходими са публично-частни партньорства и форуми на заинтересованите страни, които да разработват съвместни технологични пътни карти — от научните изследвания до пускането на пазара — за оползотворяване на иновациите за социални нужди. Дейностите по управление на трансфера на знания следва да бъдат ефективно управлявани[33] и подпомагани чрез подходящи финансови инструменти[34], а резултатите от публично финансирани научни изследвания следва широко да се разпространяват чрез свободно достъпни публикации на научни данни и доклади[35].

---

29 Вж. Доклад относно НИРД по ИКТ в Европейския съюз през 2009 година.

30 Стратегия за НИРД и иновации в ИКТ — по-високи цели за Европа - COM(2009) 116.

31 Високопродуктивна мрежа за електронни съобщения GÉANT и Европейска грид инфраструктура (EGI).

32 Стратегията следва да е съобразена с икономически, правни и институционални аспекти.

33 Вж. Препоръка на Комисията относно управлението на интелектуалната собственост в дейностите по трансфер на знания и кодекс на добрите практики за университетите и другите публични научноизследователски организации — C(2008) 1329.

34 Например инвестиционни гаранции от Европейския инвестиционен фонд и други инструменти на ЕИБ.

35 За тази цел Комисията съответно ще разшири сегашните изисквания за публикации на свободен достъп, както е предвидено в Решение C(2008) 4408 на Комисията (повече информация относно

2.5.3. Промишлени инициативи за отворени иновации

ИКТ са двигател на създаването на добавена стойност и растеж навсякъде в икономиката. Това означава, че промишлеността в растяща степен се нуждае от отворени и оперативно съвместими решения за използване на ИКТ във всички сектори. **Промишлените инициативи**, насочени към **стандарти и отворени платформи за нови продукти и услуги**, ще бъдат подкрепяни по програми, финансирани от ЕС. Комисията ще засили дейностите за обединяване на заинтересованите страни по общи научноизследователски програми в области като интернет на бъдещето, включително „интернет на предметите“, и по главни базови ИКТ.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 9: привлече повече частни инвестиции** чрез стратегическото използване на поръчки за развойни продукти[36] и публично-частни партньорства[37], чрез използването на структурни фондове за научни изследвания и иновации и чрез поддържането на темп от 20 % годишно увеличение на бюджета за НИРД по ИКТ поне за времетраенето на 7-ма рамкова програма;
- Други действия:
  - засилва **координирането и обединяването на ресурси** с държавите-членки и промишлеността[38] и набляга повече върху направлявани от пазарното търсене и потребителите партньорства в рамките на подкрепата на ЕС за изследвания и иновации в областта на ИКТ;
  - предлага от 2011 г. нататък мерки за „**лесен и бърз**“ достъп до средства на ЕС за финансиране на научни изследвания по ИКТ, така че те да станат по-привлекателни, особено за МСП и за млади изследователи, с оглед на по-широко прилагане в преработената рамка на ЕС за научни изследвания и технологично развитие[39];
  - осигурява достатъчна финансова подкрепа за съвместни научноизследователски инфраструктури и иновационни клъстери в областта на ИКТ, развива по-нататъшни електронни инфраструктури и установява обща стратегия на ЕС относно изчисленията „в облак“ по-специално за правителствени и научни нужди;
  - работи със заинтересованите страни за **развитието** на ново поколение основаващи се на системата WWW приложения и услуги, включително за многоезични услуги и съдържание, чрез подкрепа за стандарти и отворени платформи посредством програми, финансирани от ЕС.

този пилотен проект е налична на http://ec.europa.eu/research/science-society/index.cfm?fuseaction=public.topic&id=1680).

[36] През 2011—13 г. Комисията ще съфинансира пет нови действия по поръчване на развойни продукти с участието на държавите-членки.

[37] Например през 2011—13 г. Комисията ще подкрепи шест публично-частни партньорства в областта на ИКТ по 7–ма рамкова програма, като предостави финансови средства в общ размер 1 милиард EUR и привлече около 2 милиарда EUR от частния сектор.

[38] Въз основа на опита по съвместно координираната програма AAL и на поканите в областта на фотониката по ERANET+ ще бъдат предложени нови действия за периода 2011—12 г. в области като електронното здравеопазване и интелигентното осветление.

[39] Един важен съставен елемент е неотдавнашното съобщение на Комисията „Опростяване на изпълнението на рамковите програми за научни изследвания“, COM(2010) 187.

Държавите-членки следва:

- до 2020 г. да **удвоят годишните общи публични разходи** за научноизследователска и развойна дейност по ИКТ от 5,5 милиарда EUR на 11 милиарда EUR (включително средствата по програми на ЕС) по начини, които да **доведат до еквивалентно нарастване на разходите на частния сектор** от 35 милиарда EUR на 70 милиарда EUR;
- **да се включат в широкомащабни пилотни проекти** за изпробване и разработване на иновативни и оперативно съвместими решения в области от обществен интерес, финансирани чрез Програмата за конкурентоспособност и иновации (ПКИ).

2.6. Повишаване на грамотността относно цифровите технологии, на уменията за тяхното използване и на приобщаването към цифровото общество

Цифровата ера следва да бъде ера на оправомощаване и еманципация; социалният произход или уменията следва да не бъдат пречка за достъп до този потенциал.

Тъй като все повече ежедневни задачи се извършват онлайн — от кандидатстване за работа до плащане на данъци или купуване на билети — използването на интернет се превърна в неразделна част от ежедневния живот за много европейци. Но все още 150 милиона европейци, т.е. около 30 % от цялото население, никога не са използвали интернет. Често те казват, че не се нуждаят от това или че е прекалено скъпо. Тази група се състои главно от хора на възраст 65—74 години, хора с ниски доходи, безработни и по-ниско образовани лица.

В много случаи голямата разлика в степента на използване се дължи на липсата на умения на потребителите, т.е. на цифрова и медийна грамотност, не само за годност за работа, но и за обучение, творчество, участие, увереност и критичност в използването на цифрови информационни носители. Достъпността и използваемостта са проблеми и за европейците с увреждания. Преодоляването на това цифрово разделение може да помогне на членовете на социалните групи в неравностойно положение да участват при по-равноправни условия в цифровото общество (включително услуги от пряк интерес за тях като електронно обучение, електронно управление и електронно здравеопазване) и да компенсират своето неравностойно положение чрез повишена квалификация за работа. Поради това умението за ползване на цифрови технологии е едно от осемте ключови умения, които са от основно значение за отделното лице в общество, базирано на знанието[40]. То е също така основна предпоставка за безопасността на всеки потребител във виртуалния свят.

Освен това ИКТ не могат да функционират ефективно като европейски сектор на растеж и като двигател за повишаване на конкурентоспособността и производителността навсякъде в европейската икономика без квалифицирани специалисти. Пречка пред икономиката на ЕС е недостигът на умения за професионално използване на ИКТ: възможно е през 2015 г. на Европа да

[40] Вж. Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключовите компетентности при обучение през целия живот.

липсват квалифицирани кадри за заемането на цели 700 000 работни места, свързани с използването на информационни технологии[41].

2.6.1. Грамотност относно цифровите технологии и умения за тяхното използване

От съществено значение е европейските граждани да бъдат образовани да използват ИКТ и цифровите информационни носители и най-вече да се привлекат младите хора за обучение по ИКТ. Предоставянето на **умения за професионално използване на ИКТ и за електронен бизнес**, т.е. на необходимите за иновации и растеж „цифрови“ умения, трябва да бъде увеличено и модернизирано. Освен това, като се имат предвид 30-те милиона жени на възраст 15—24 години[42], е необходимо да се подобри привлекателността на ИКТ сектора в професионално отношение и особено за производството и проектирането на техника. Всички граждани следва да бъдат информирани за възможностите за използване на ИКТ в професиите от всякакъв вид. Това изисква многостранни партньорства със заинтересованите страни, повишено образование, признаване на цифровите умения, т.е. уменията за ползване на цифрови технологии, във формалните системи за образование и обучение, както и повишаване на информираността и ефективно обучение и сертифициране по ИКТ извън формалните системи за образование, включително използването на онлайн инструменти и цифрови информационни носители за преквалификация и непрекъснато професионално развитие[43]. Въз основа на опита, придобит от първата „Европейска седмица на електронните умения“ (1—5 март 2010 г.)[44], Комисията ще подкрепя през 2010 г. и след това дейности на национално и европейско ниво за повишаване на информираността с оглед да се насърчават младите хора за образование, професионално развитие и работа в областта на ИКТ, както и да се спомага за цифровата грамотност на гражданите, обучението по ИКТ на работната ръка и възприемането на най-добрите практики.

2.6.2. Приобщаващи цифрови услуги

Ползите от цифровото общество следва да са на разположение на всички. Комисията ще проучи, съобразно резултатите от неотдавнашната обществена консултация[45], как най-добре да се задоволи търсенето на основни далекосъобщителни услуги на днешните конкурентни пазари, каква роля може да играе универсалната услуга в постигането на целта да се осигури на всички широколентов достъп и как следва да бъде финансирана универсалната услуга. До края на 2010 г. Комисията ще представи предложения във връзка с Директивата за универсалната услуга[46], ако се установи необходимост от това.

---

41 Проучване *eSkills Monitory. Monitoring eskills supply and demand in Europe* („Наблюдение на предлагането и търсенето в Европа на умения за ползване на електронна техника“), Европейска комисия, 2009 г., вж. http://www.eskills-monitor.eu/. В зависимост от икономическия сценарий, недостигът на квалифицирани кадри с умения за ползване на електронна техника може да засегне между 384 000 и 700 000 работни места.

42 Данни на Евростат за 2008 г.

43 Допълнителни предложения в тази връзка ще бъдат направени в предстоящата водеща инициатива „Съюз за иновации“ по „Европа 2020“

44 Вж. http://eskills-week.ec.europa.eu.

45 Вж. http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/index_en.htm.

46 Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги.

Необходими са и съгласувани действия, за да се гарантира, че новото електронно съдържание също така е изцяло на разположение на лица с увреждания. Особено публичните уебсайтове и онлайн услуги в ЕС, които са от важно значение за пълноценно участие в обществения живот, следва да бъдат приведени в съответствие с международните стандарти за онлайн достъпност[47]. Освен това Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания съдържа задължения, отнасящи се до достъпността[48].

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 10**: предложи **цифровата грамотност и уменията за ползване на цифрови технологии** за приоритет в **регламента за Европейския социален фонд** (2014—2020 г.);
- **Основно действие 11**: разработи до 2012 г. инструменти за **установяване и признаване на квалификацията по ИКТ на специалисти и потребители**, обвързано с Европейската квалификационна рамка[49] и EUROPASS[50], и създаде европейска рамка за професионализъм по ИКТ, за да повиши квалификацията и мобилността на специалистите по ИКТ в цяла Европа;
- Други действия:
  - **отдаде** на цифровата грамотност и съответните умения **приоритет в новата водеща инициатива „Нови умения за нови работни места“**, която ще стартира през 2010 г.[51], включително създаването с участието на множество заинтересовани страни на **секторен съвет за умения и заетост в областта на ИКТ** за разглеждане на въпроси на търсенето и предлагането;
  - насърчава **нарастването на дела на младите жени и на връщащите се на работа жени в броя на заетите в ИКТ сектора** чрез подкрепа за уеб-базирани ресурси за обучение, основаващо се на игри електронно обучение и социални мрежи;
  - разработи през 2011 г. онлайн инструмент за образоване на потребителите относно новите медийни технологии (например права на потребителите в интернет, електронна търговия, защита на данните, медийна грамотност, социални мрежи и др.). Този инструмент ще предоставя специализирана информация и образователни материали за потребителите, преподавателите и други разпространители на информация в 27-те държави-членки;
  - предложи до 2013 г. валидни за целия ЕС показатели за цифрови умения и медийна грамотност;
  - систематично преценява доколко преработките на правни актове, предприети по линия на Програмата в областта на цифровите технологии — например относно електронната търговия, електронната самоличност

47 А именно в Насоки за достъпност на уеб съдържанието (WCAG) 2.0.

48 Вж. http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml.

49 Вж. Препоръка на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот.

50 Вж. Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно единна рамка на Общността за прозрачност на професионалните квалификации и умения (Europass).

51 Вж. Нови умения за нови работни места - COM(2008) 868 - Електронните умения през 21-ви век - COM(2007) 496 — и предстоящата водеща инициатива по „Европа 2020“.

и електронния подпис, гарантират достъпност за ползване, като се съблюдава Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
- въз основа на преглед на различните варианти направи до 2011 г. предложения за гарантиране, че уебсайтовете на публичния сектор (и уебсайтовете, предоставящи основни услуги на гражданите) са напълно достъпни не по-късно от 2015 г.;
- спомогне в сътрудничество с държавите-членки и съответните заинтересовани страни за изготвяне до 2012 г. на **меморандум за разбирателство относно достъпа на хора с увреждания до цифрови технологии** в съответствие с Конвенцията на ООН.

Държавите-членки следва:

- да започнат от 2011 г. прилагането на **дългосрочни политики за електронни умения и цифрова грамотност** и да въведат съответни стимули за МСП и групите в неравностойно положение;
- да приложат до 2011 г. съдържащите се в регулаторната рамка за далекосъобщенията и в Директивата за аудио-визуалните медийни услуги **разпоредби в полза на хората с увреждания**;
- да отредят водеща роля на **електронното обучение в националната политика** за модернизация на образованието и обучението, включително в учебните програми, оценяването на резултатите от обучението и професионалното развитие на преподавателите.

2.7. Ползи от ИКТ за обществото в ЕС

Интелигентното използване на технологията и оползотворяването на информацията ще ни подпомогнат за справяне с предизвикателствата като изменението на климата и застаряването на населението, пред които е изправено обществото.

Трябва да си представяме цифровото общество като носещо облаги за всички. Внедряването на ИКТ се превръща в решаващ фактор за постигане на политически цели като поддържане на застаряващо общество, справяне с изменението на климата, намаляване на консумацията на енергия, подобряване на ефикасността на транспорта и повишаване на мобилността, увеличаване правата на пациентите и приобщаване на хората с увреждания.

2.7.1. ИКТ за околната среда

ЕС пое ангажимент да намали своите емисии на парникови газове поне с 20 % до 2020 г. спрямо нивото от 1990 г. и да подобри енергийната ефективност с 20 %. Секторът на ИКТ е с ключова роля за справяне с това предизвикателство:

- ИКТ дават възможност за структурна промяна към продукти и услуги с по-малък разход на ресурси, за спестяване на енергия в сградите и електропреносните мрежи, както и за по-ефикасни и консумиращи по-малко енергия интелигентни транспортни системи.
- Секторът на ИКТ следва да е водещ, като съобщава за своите собствени екологични показатели чрез възприемане на обща измервателна рамка като основа за поставяне на цели за намаляване на енергийната консумация и на емисиите на парникови газове от всички процеси по производството,

пласмента, използването и обезвреждането на ИКТ продукти и по предоставянето на ИКТ услуги[52].

Сътрудничеството между сектора на ИКТ, други сектори и публичните органи е от съществено значение за ускорено разработване и широко внедряване на основаващи се на ИКТ решения за интелигентни мрежи и уреди за отчитане на консумацията, сгради с почти нулева консумация на енергия и интелигентни транспортни системи. Особено важно е на отделните лица и организации да се предоставя информация, която да им помага да намалят собствените си емисии на въглероден двуокис[53]. Секторът на ИКТ следва да предостави инструменти за моделиране, анализ, наблюдение и визуално представяне с оглед оценка на енергийната ефективност и на емисиите на сгради, превозни средства, дружества, градове и региони. Интелигентните електроразпределителни мрежи са от първостепенно значение за прехода към икономика с ниски емисии на въглероден двуокис. Те ще дадат възможност за активен контрол върху преноса и разпределението посредством платформи за комуникации и управление въз основа на усъвършенствана ИКТ инфраструктура. За ефикасната и безопасна съвместна работа на различните мрежи ще бъдат необходими отворени интерфейси за преноса и разпределението.

Например почти 20 % от световната консумация на електроенергия се пада на осветлението. Чрез съчетаването на напредничава технология, известна като светодиодно осветление (SSL), с интелигентни системи за управление на осветлението могат да бъдат спестени около 70 % от консумацията на електроенергия. Светодиодното осветление се основава на технологии, разработени в сектора за производство на полупроводникови прибори, в което Европа има силни позиции. Необходимо е съчетание от мерки за повишаване на информираността, обучение и многостранно сътрудничество със заинтересованите страни, за да се постигне намаляване на емисиите.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 12:** прецени до 2011 г. дали **секторът на ИКТ е спазил срока за приемане на обща измервателна методика** за своята собствена енергийна ефективност и на емисиите си на парникови газове, като предложи при необходимост правни мерки;
- Други действия:
    - подкрепя **партньорствата между ИКТ сектора и секторите с най-големи емисии** (например сгради и строителство, транспорт и логистика, енергоразпределение) за подобряване на енергийната ефективност на тези

[52] Съобщение COM(2009) 111 и Препоръка C(2009) 7604 на Комисията относно мобилизиране на информационните и комуникационни технологии за улесняване на прехода към енергийноефективна икономика с ниска въглеродна интензивност.

[53] По отношение на социалните предизвикателства, проучване през 2008 г. от Евробарометър на общественото мнение във всички 27 държави-членки разкри, че за повечето граждани здравословната околна среда е също толкова важна за тяхното качество на живот както състоянието на икономиката. Мнозинство от 64 % счита, че на опазването на околната среда трябва да се отдаде приоритет спрямо конкурентоспособността на икономиката. Но 42 % от гражданите все още се чувстват зле информирани — особено относно въздействието на замърсяването върху здравето. Същевременно 63 % са съгласни, че насочените към опазването на околната среда политики представляват обосновка за иновации.

сектори и намаляване на емисиите на парникови газове от тях до 2013 г.;

- до 2011 г. направи оценка на потенциалния принос на интелигентните електроразпределителни мрежи за декарбонизация на енергоснабдяването в Европа и определи минимален набор от функции за повишаване на оперативната съвместимост на интелигентните електроразпределителни мрежи на европейско равнище до края на 2010 г.;
- публикува през 2011 г. **зелена книга относно светодиодното осветление (SSL)** за проучване на пречките и за представяне на предложения от политическо естество; успоредно с това подкрепя демонстрационни проекти, като използва за целта Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации.

Държавите-членки следва:

- да се споразумеят до края на 2011 г. относно **общите допълнителни функционални възможности на интелигентните уреди за отчитане на консумацията**;
- да включат до 2012 г. **спецификации за разходите за целия жизнен цикъл** (а не само за първоначалните разходи за закупуване) за всички обществени поръчки за осветителни инсталации.

2.7.2. Устойчиво здравеопазване и основаваща се на ИКТ подкрепа за достоен и самостоятелен начин на живот[54]

Въвеждането на технологии за електронно здравеопазване в Европа може да подобри качеството на здравните грижи, да намали медицинските разходи и да спомогне за самостоятелен начин на живот, включително и в отдалечени места. Съществено условие за успешно прилагане на тези технологии е те да са съобразени с правото на отделното лице за надеждно съхраняване на данните за неговото собствено здравно състояние в здравна система, достъпна онлайн. С цел оползотворяване на пълния потенциал на новите услуги за електронно здравеопазване, ЕС трябва да премахне правните и организационните пречки и особено тези за паневропейската оперативна съвместимост, както и да засили сътрудничеството между държавите-членки.

Инициативата за водещ пазар в областта на електронното здравеопазване[55] ще спомогне за стандартизацията, оперативната съвместимост, изпитването и сертифицирането на електронните здравни досиета и технически средства. Новите телемедицински услуги като медицински онлайн консултации, подобрени спешни грижи и преносими устройства, позволяващи наблюдение на здравното състояние на хора, страдащи от хронични заболявания и увреждания, могат да позволят на пациентите такава свобода на движение, с каквато те никога не са разполагали преди.

Чрез технологиите за **интелигентна заобикаляща среда (AAL)** ИКТ стават достъпни за всички. Посветената на интелигентната заобикаляща среда **съвместна програма** на ЕС с държавите-членки, съответните авангардни научни изследвания, както и приложенията, като например грижи от разстояние и онлайн подкрепа за социални услуги, ще бъдат доразвити: за да се

---

54 Тези действия ще допринесат за европейско партньорство за иновации, предвидено в „Европа 2020“.

55 Вж. COM(2007) 860 и SEC(2009) 1198.

обхване сертифицирането на грижещия се за болните персонал (така че той да може да служи като посредник за информационни услуги за хора, които сами биха се затруднили да ползват интернет); и се установят нови начини ИКТ да служи на най-уязвимите членове на обществото. Тази програма ще гарантира, че цифровото общество позволява по-самостоятелен и достоен начин на живот на хора, които са с крехко здраве или страдат от хронични заболявания, както и на лица с увреждания. Програмата AAL за интелигентна заобикаляща среда ще спомогне за иновации и въвеждането на основаващи се на ИКТ решения във важни области като например за предотвратяване на падания (засягащо повече от една трета от хората на възраст над 65 г.) и подкрепа за страдащите от деменция (над 7 милиона души в ЕС), като целта е до 2015 г. да се удвои броят на възрастните хора, които могат да водят самостоятелен начин на живот.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще работи с компетентните органи на държавите-членки и с всички заинтересовани страни по следните действия:

- **Основно действие 13:** предприемане на пилотни мерки, за да се предостави на **европейците сигурен онлайн достъп** до медицинските данни за тяхното здравно състояние не по-късно от 2015 г., а до 2020 г. да се постигне широко разпространение на телемедицинските услуги;
- **Основно действие 14:** предложение за препоръка, определяща **минимален общ набор от данни за пациентите**, за да се гарантира не по-късно от 2012 г. оперативната съвместимост на медицинските досиета на пациентите при достъпа до тях или обмена им по електронен път между държавите-членки[56];
- **Други действия:**
  - да се подпомогне въвеждането до 2015 г. на общи за целия ЕС **стандарти[57], изпитания за оперативна съвместимост и сертифициране** на системите за електронно здравеопазване чрез диалог със заинтересованите страни;
  - да се доразвие **съвместната програма за интелигентна заобикаляща среда (AAL)** с оглед да се създадат възможности и за хората в по-напреднала възраст и лицата с увреждания да водят самостоятелен начин на живот и да играят активна роля в обществото.

2.7.3. Насърчаване на културното многообразие и на творческото съдържание

Конвенцията на ЮНЕСКО за културното многообразие от 2005 г. (ратифицирана на нивото на ЕС през 2006 г.) предвижда насърчаване и защита на културното многообразие навсякъде по света и е валидна и за новата цифрова среда. В действителност новите цифрови информационни носители могат да позволят по-широко разпространение на съдържание с културен и творчески характер, понеже възпроизвеждането му е по-евтино и по-бързо и те предоставят повече възможности на авторите и доставчиците на съдържание да достигнат до нова и по-широка — дори световна — публика. Интернет спомага също така за по-голям плурализъм в медиите, предоставяйки както достъп до по-широка гама от източници и гледни точки, така и възможности за отделното

[56] В съответствие с изискванията за защита на данните.

[57] По мандат 403 (Европейски комитет по стандартизация — CEN).

лице — което иначе може да е лишено от такива — да се изразява открито и без ограничения.

Навлизането на цифровото кино в Европа беше по-бавно, отколкото се предвиждаше, поради технически и икономически проблеми (съответно със стандартите и бизнес моделите). Някои кинотеатри дори бяха застрашени от затваряне заради високата цена на цифровото оборудване. Поради това е необходима подкрепа за цифровизацията на кината, за да се запази културното многообразие.

Разпокъсаността и сложността на сегашната система за лицензиране също така спъва цифровизацията на голяма част от по-новото европейско културно наследство. Трябва да се подобри процесът на уреждане на правата и следва да се разшири *Europeana* — цифровата публична библиотека на ЕС. Необходими са повече публични средства за финансиране на широкомащабна цифровизация успоредно с инициативи с частни партньори, при условие че те позволяват повсеместна онлайн достъпност на общото европейско културно наследство[58]. Достъпът на всички европейци до европейското културно наследство следва да се подобри също и чрез усъвършенстване и използване на съвременни технологии за писмен превод.

Директивата за аудио-визуалните медийни услуги урежда координацията в рамките на ЕС на националните законодателства относно всички аудио-визуални медии; както традиционни телевизионни предавания, така и услуги по заявка. Тя включва разпоредби за популяризирането на европейски творби както в телевизионни програми, така и чрез услуги по заявка.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 15:** предложи до 2012 г. **устойчив модел за финансиране** на ***Europeana*** — цифровата публична библиотека на ЕС, и на цифровизацията на съдържание;
- **Други действия:**
  - предложи до 2012 г. мерки вследствие на резултатите от консултацията по своята зелена книга относно **оползотворяването на потенциала на секторите с културен и творчески характер**;
  - издаде до 2011 г. препоръка относно насърчаването на цифровизацията на европейските кина;
  - осигури прилагането на разпоредбите **относно културното многообразие на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги** — при необходимост чрез мерки за съвместно регулиране и саморегулиране, както и с изискване на информация от държавите-членки за тяхното прилагане до края на 2011 г.

2.7.4. Електронно управление

Услугите на електронното управление предлагат икономически ефективен начин за по-добро обслужване на всички граждани и предприятия, както и отворено за участие и прозрачно управление. Услугите на електронното

[58] Комисията помоли „съвет на мъдреците“ да направи препоръки по тези въпроси до края на 2010 г. — вж. съобщение за пресата IP/10/456.

управление могат да съкратят разходите и да спестят време на публичните администрации, гражданите и предприятията. Те могат също така да спомогнат за ограничаване на рисковете от изменението на климата, от природни и причинени от човека бедствия чрез обмена на екологични данни и на информация във връзка с околната среда. Днес услугите на електронното управление са широко разпространени в Европа, но въпреки това все още съществуват различия между държавите-членки и степента на тяхното използване от гражданите е ниска. **През 2009 г. само 38 % от гражданите** са използвали интернет за достъп до услуги на електронното управление в сравнение със 72 % от предприятията. Общата степен на използване на интернет ще се увеличи, ако използването, качеството и достъпността на публичните онлайн услуги се повишат.

Европейските държави са поели ангажименти да превърнат насочените към отделния потребител, персонализирани и използваеми чрез множество платформи услуги на електронното управление в широко разпространена действителност до 2015 година[59]. За тази цел правителствата следва да предприемат мерки за избягване на ненужни технически изисквания — например приложения, които функционират само в специфична техническа среда или със специфични устройства. Комисията ще води в това отношение, като даде пример с въвеждането на услуги на интелигентното електронно управление. Тези услуги ще подпомагат рационализирани административни процеси, ще улесняват информационния обмен и ще опростяват взаимодействието с Комисията, като по този начин дават повече права на потребителите и подобряват ефикасността, ефективността и прозрачността на Комисията.

Повечето **публични онлайн услуги не са използваеми отвъд границите на съответната държава**, което спъва мобилността на предприятията и гражданите. Досега публичните органи обръщаха внимание най-вече на националните нужди и не се съобразяваха в достатъчна степен със свързаните с единния пазар аспекти на електронното управление. Обаче при няколко инициативи и правни инструменти във връзка с единния пазар (като например Директивата за услугите или Плана за действие за електронни обществени поръчки) се разчита на възможността предприятията да взаимодействат с публичните администрации и да осъществяват стопанска дейност с тях по електронен път и трансгранично[60].

Поради това Европа се нуждае от по-добро административно сътрудничество за разработване и въвеждане на трансгранични публични онлайн услуги. Това включва прилагането на хармонизирани електронни обществени поръчки, както и трансгранични услуги за електронна идентификация и електронно установяване на автентичност (включително взаимно признаване на степените на сигурност при установяване на автентичността)[61].

---

59 Комисията работи с държавите-членки по план за действие за изпълнение на ангажиментите през 2009 г. Декларация от Малмьо за електронното управление.

60 При бъдещите публични онлайн услуги ще се разчита на описаните по-горе оперативно съвместими рамкови условия и инструменти за управление на личните данни и установяване на автентичност.

61 Въвеждането на изцяло електронна митническа среда в ЕС до 2013 г. ще осигури висококачествени услуги на електронното управление за търговците, оперативно съвместими национални информационни системи и обхващащо цялата общност управление на митническите процедури.

Електронните услуги в областта на околната среда (eEnvironment), представляващи част от услугите на електронното управление, са или все още недоразвити или са разпокъсани по протежение на националните граници. Правото на Общността в тази област следва да бъде преразгледано и модернизирано. Второ, иновативни решения, като например усъвършенствани сензорни мрежи, могат да спомогнат за запълване на пропуските по отношение на изискваните данни.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- **Основно действие 16**: предложи до 2012 г. **решение на Европейския парламент и на Съвета**, за да се гарантира **взаимното признаване на електронната идентификация и на електронното установяване на автентичност** в целия ЕС въз основа на онлайн „услуги за установяване на автентичност“, които да се предлагат във всички държави-членки (може да се използват най-подходящите официални документи на гражданите — издадени от публичния или от частния сектор);
- **Други действия:**
  - подкрепя **непрекъснати трансгранични услуги на електронното управление в единния пазар** чрез Програмата за конкурентоспособност и иновации (ПКИ) и Програмата за решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации (ISA);
  - преразгледа до 2011 г. Директивата относно обществения достъп до информация за околната среда[62];
  - работи с държавите-членки и заинтересованите страни за въвеждане на **трансгранични електронни услуги в областта на околната среда** по-специално чрез усъвършенствани сензорни мрежи;
  - определи до 2011 г. в **бяла книга** конкретни етапи **за взаимно обвързване на капацитетите за електронни обществени поръчки** в целия единен пазар;
  - даде водещ пример за отворено и прозрачно електронно управление чрез разработване през 2010 г. и изпълнение на амбициозен **план за действие през периода 2011—2015 г. за електронна комисия**, включително изцяло електронни обществени поръчки.

Държавите-членки следва:

- да направят услугите на електронното управление напълно оперативно съвместими, като преодолеят организационните, техническите или семантичните пречки и осигурят функционирането им по протокола IPv6;
- да гарантират, че единичните звена за контакт функционират като напълно развити центрове за електронно управление отвъд изискванията и областите, обхванати от Директивата за услугите;
- да се споразумеят до 2011 г. относно **общ списък на основни трансгранични публични услуги**, които отговарят на добре определени потребности — даващи възможност на предприемачи да започнат и да извършват стопанска дейност навсякъде в Европа независимо от първоначалното им местонахождение и позволяващи на гражданите да учат, работят, пребивават и излязат в пенсия навсякъде в Европейския съюз. Тези основни услуги следва да са на разположение онлайн не по-късно от 2015 г.

62 Директива 2003/4/ЕО относно обществения достъп до информация за околната среда.

2.7.5 Интелигентни транспортни системи за ефикасен транспорт и подобрена мобилност

Интелигентните транспортни системи (ИТС) правят транспорта по-ефикасен, по-бърз, по-лесен за ползване и по-надежден. Набляга се върху интелигентни решения за обединяване на пътнически и товарни потоци за всякакви видове транспорт и да се предоставят устойчиви решения за инфраструктурни затруднения, засягащи автомобилния, железопътния, въздушния, морския и речния транспорт.

За автомобилния транспорт и неговите интерфейси с други видове транспорт, в плана за действие в областта на ИТС и в съответната директива се подкрепя въвеждането на системи за предоставяне в реално време на информация относно движението и пътуванията, както и на системи за динамично управление на движението с цел да се намалят задръстванията и се насърчи по-съобразяваща се с околната среда мобилност, докато същевременно се подобрят безопасността и сигурността. Решенията за управление на въздушното движение за „Единното европейско небе“ (SESAR) ще обединят аеронавигационното обслужване и поддържащите системи. Речните информационни услуги (RIS) и електронните морски услуги „e-Maritime“ осигуряват по-добър, по-безопасен и по-ефикасен речен и морски транспорт. С Европейската система за управление на железопътния транспорт се цели въвеждането на обхващаща цяла Европа система за автоматичен контрол на скоростта, докато телематичните приложения за железопътни товарни услуги[63] и пътнически услуги ще поддържат трансгранични услуги по предоставяне на пътниците на инструменти за планиране на пътувания (включително връзки с други влакове и видове транспорт, възможност за резервация, плащане и проследяване на багаж), както и актуализация в реално време.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- ускори внедряването на интелигентни транспортни системи (ИТС) особено за автомобилния и градския транспорт чрез прилагането на предложената директива за ИТС в подкрепа на оперативната съвместимост и бързата стандартизация;
- приеме до 2010 г. стратегията за прилагане на решенията за управление на въздушното движение за „Единното европейско небе“ (SESAR);
- предложи до 2011 г. директива за предоставянето на електронни морски услуги „e-Maritime“;
- предложи до 2011 г. директива, задаваща техническите спецификации за телематичните приложения за железопътни пътнически услуги.
- *Държавите-членки следва:*
- да изпълнят своите задължения по плана за изграждане на Европейската система за управление на железопътния транспорт (ERTMS) особено по отношение на

[63] ОВ L 13, 18.1.2006 г., стр. 1.

линиите, които трябва да бъдат оборудвани до 2015 г.

2.8. Международни аспекти на Програмата

Цел на Програмата в областта на цифровите технологии е превръщането на Европа в движеща сила на интелигентен, устойчив и ориентиран към цялото общество растеж на световната сцена. Всички седем основни направления на Програмата са с международно измерение. Особено цифровият единен пазар се нуждае от външно измерение, понеже постигането на напредък по много от политическите въпроси е възможно само на международно равнище. Оперативната съвместимост и признатите в цял свят стандарти могат да допринесат за ускоряване на иновациите чрез снижаване на рисковете и разходите по новите технологии. На растящите заплахи за киберсигурността също трябва да се реагира на международно равнище. Европейските регулаторни решения, основаващи се на предоставяне на равни възможности, прозрачно управление и отворени за конкуренция пазари, дават импулси и другаде по света. Накрая също така е важно европейският напредък по програмата да бъде измерван спрямо най-добрите международни постижения.

Поради това международното измерение на Програмата е решаващо за осъществяване на горепосочените действия предвид по-специално на стратегическото значение на интернет. Европа трябва да продължи да играе водеща роля в съответствие с Програмата от Тунис, като способства за отворено и приобщаващо в максималната възможна степен управление на интернет. Понастоящем, а в бъдеще дори в още по-голяма степен интернет ще обхваща широка гама от устройства и приложения, проникващи във всички области на живота независимо от географското местоположение. Той представлява мощен инструмент за свобода на словото в цял свят.

За насърчаване на иновациите и на международно равнище Комисията ще работи за постигане на благоприятни външнотърговски условия за цифрови стоки и услуги — например развитие на засилено сътрудничество за осигуряване на достъп до пазари и на възможности за инвестиции, намаляване на тарифните и нетарифните бариери на световно равнище, подобряване на защитата на правата върху интелектуалната собственост и избягване на нарушения на пазара.

Споразумението за информационните технологии (СИТ) от 1997 г. даде осезаеми резултати за насърчаване на прилагането на информационните технологии в Европа и в световен мащаб. Сега обаче е необходима актуализация на СИТ, за да отразят новите тенденции на развитие и по-специално конвергенцията на технологии и продукти.

Също и в областта на цифровите услуги и интелектуалната собственост е необходимо международните търговски споразумения да бъдат съобразени в по-голяма степен с технологичния напредък.

ДЕЙСТВИЯ

Комисията ще:

- насърчава интернационализирането на управлението на интернет и сътрудничеството в световен мащаб за запазване на стабилността на интернет въз основа на модел с участието на множество заинтересовани страни;
- подкрепя продължаването на работата на Форума за управление на Интернет след 2010 г.;
- работи с трети държави **за подобряване на условията за международна търговия** с цифрови стоки и услуги, включително по отношение на правата върху интелектуалната собственост;
- поиска мандат за актуализиране на международните споразумения в съответствие с технологичния напредък или по целесъобразност ще предложи нови инструменти.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ

Най-голямото предизвикателство е да се осигури бързото приемане и изпълнение на горепосочените мерки, необходими за постигане на нашите цели. Нуждаем се от споделена решимост и обща визия, за да направим тази важна крачка напред за Европа.

За успеха на Програмата в областта на цифровите технологии се изисква точно изпълнение на нейния изчерпателен набор от действия в съответствие със структурата за управление по стратегията „Европа 2020“. Както е показано на **фиг. 6**, Комисията с оглед на това ще предприеме следните действия:

1. **Изграждане на механизъм за вътрешно координация** — негово ядро ще бъде група от комисари за гарантиране на ефективна координация на действията между различните области на политиката със съобразяване особено с набора от законодателни инициативи, предложени по Програмата в областта на цифровите технологии (приложение 1).

Фигура 6: Цикълът за управление на Програмата в областта на цифровите технологии за Европа

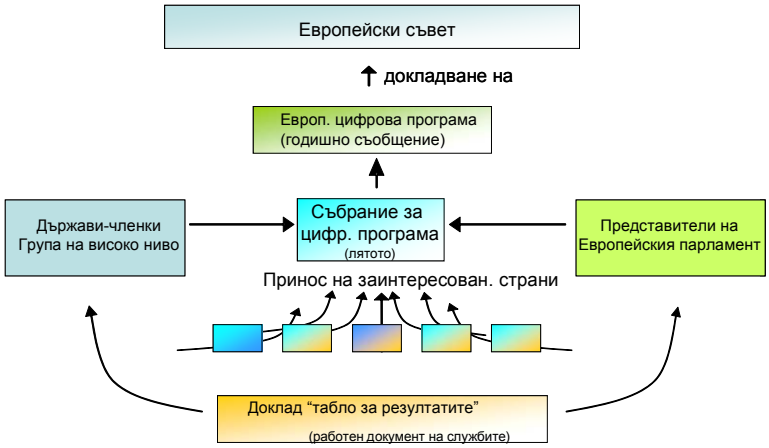

2. Тясно сътрудничество с държавите-членки, Европейския парламент и всички заинтересовани страни — по-конкретно чрез:

   - създаване на „група на високо равнище“ за работа с държавите-членки;
   - осъществяване на редовен диалог с представители на Европейския парламент;
   - изграждане с широка гама от заинтересовани страни на платформи за действията по седемте основни направления.

3. **Отчитане на напредъка в изпълнението на Програмата** чрез ежегодното публикуване през май на доклад „табло за резултатите“, съдържащ следната информация[64]:

   - социално-икономическо развитие по основните показатели за постигнатото, подбрани въз основа на тяхното значение за главните политически въпроси (приложение 2)[65];
   - актуализирана информация за напредъка по пълния набор от политически действия, установени в Програмата.

4. Организиране на широк дебат със заинтересованите страни под формата на **годишно „цифрово“ събрание** на представители на държавите-членки, институциите на ЕС, гражданското общество и промишлеността за оценяване на постигнатия според „таблата за резултатите“ напредък и на възникващите проблеми. Първото „цифрово“ събрание ще бъде проведено през първата половина на 2011 г.

---

64 Тези доклади ще поставят основата на рамката за оценяване на изпълнението на Програмата в областта на цифровите технологии.

65 Показателите са взети главно от Рамка за сравнителен анализ 2011-2015 г., одобрена от държавите-членки на ЕС през ноември 2009 г.. Тя представлява концептуална рамка за събиране на статистически данни за информационното общество, както и списък на основни показатели за сравнителен анализ.

5. Комисията ще докладва за резултатите от тези дейности в годишен доклад за напредъка до Европейския съвет съгласно структурата за управление по стратегията „Европа 2020“.

Приложение 1: Списък на законодателните действия

Законодателни действия/предложения на Комисията	**Планиран срок за изпълнение**
Динамичен цифров единен пазар	
Основно действие 1: Предложение за рамкова директива относно колективното управление на авторските права, уреждаща паневропейското лицензиране за (онлайн) управлението на правата	2010 г.
Основно действие 1: Предложение за директива относно „осиротелите“ произведения за улесняване на цифровизацията и разпространението на произведения на културата в Европа	2010 г.
Основно действие 4: Преразглеждане на регулаторната рамка на ЕС за защита на данните с оглед да повиши доверието на частните лица и да се увеличат техните права	2010 г.
Внасяне на предложения за актуализиране на Директивата за електронната търговия за онлайн пазарите	2010 г.
Основно действие 2: Предложение за мерки за задължително преминаване към Единната зона за плащания в евро (SEPA) до определена бъдеща дата	2010 г.
Основно действие 3: Преразглеждане на Директивата за електронния подпис с оглед да се гарантира трансгранично признаване и оперативна съвместимост на системи за сигурно електронно установяване на автентичността	2011 г.
Предложение за инструмент на договорното право, допълващ Директивата относно правата на потребителите	2011 г.
Предложение за мерки за повишено хармонизиране на номерационните ресурси за предоставяне на бизнес услуги в цяла Европа	2011 г.
Доклад за прегледа на Директивата относно упражняването на права върху интелектуалната собственост	2012 г.
Доклад относно нуждата от допълнителни мерки, необходими за насърчаване на трансграничното и паневропейското лицензиране	2012 г.
Основно действие 1: Преразглеждане на Директивата относно повторната употреба на информацията в обществения сектор и по-специално на нейния обхват и на принципите на заплащане за достъп и използване	2012 г.
Предложение за обхващаща целия ЕС система за онлайн разрешаване на	2012 г.

Законодателни действия/предложения на Комисията	Планиран срок за изпълнение
спорове по сделки на електронната търговия	
Оперативна съвместимост и стандарти	
Основно действие 5: Внасяне на предложения за реформа на правилата за прилагане на стандарти за ИКТ в Европа с оглед да се разреши използването на стандарти, разработени от определени световни форуми и консорциуми в областта на ИКТ	2010 г.
Издаване на насоки относно съществени права върху интелектуалната собственост и условия за лицензиране при установяването на стандарти, включително за предварително оповестяване	2011 г.
Доклад за осъществимостта на мерки, които могат да доведат до лицензирането от важни участници в пазара на информация за оперативната съвместимост	2012 г.
Доверие и сигурност	
Основно действие 6: Предложение за регламент за модернизиране на Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA) и внасяне на предложения за изграждане на екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти (CERT) в институциите на ЕС	2010 г.
Основно действие 4: Проучване, като част от модернизацията на регулаторната рамка на ЕС за защита на личните данни, на възможностите за разширяване на разпоредбите за уведомяване за пробиви в сигурността	2010 г.
Основно действие 7: Предложение за правни мерки за борба с кибератаки	2010 г.
Основно действие 7: Предложение за правила на европейско и международно ниво относно юрисдикцията в киберпространството	2013 г.
Високоскоростен и свръхвисокоскоростен достъп до интернет	
Основно действие 8: Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно Програма за европейската политика в областта на радиочестотния спектър за по-ефикасно управление на радиочестотния спектър	2010 г.
Основно действие 8: Издаване на препоръка за насърчаване на инвестициите в конкурентни мрежи за достъп от следващо поколение	2010 г.

Законодателни действия/предложения на Комисията	Планиран срок за изпълнение
Повишаване на грамотността относно цифровите технологии, на уменията за тяхното използване и на приобщаването към цифровото общество	
Внасяне на предложения за гарантиране, че уебсайтовете на публичния сектор (и уебсайтовете, предоставящи основни услуги на гражданите) са напълно достъпни не по-късно от 2015 г.	2011 г.
Основно действие 10: Предложение за приоритет на цифровата грамотност и уменията за ползване на цифрови технологии в регламента за Европейския социален фонд (2014—2020 г.)	2013 г.
Ползи от ИКТ за обществото в ЕС	
Предложение за минимален набор от функции за повишаване на оперативната съвместимост на интелигентните електроразпределителни мрежи на европейско равнище	2010 г.
Предложение при необходимост на обща измервателна методика за сектора на ИКТ относно неговата енергийна ефективност и емисиите му на парникови газове	2011 г.
Издаване на препоръка за цифровизация на европейското кино	2011 г.
Преразглеждане на Директивата относно обществения достъп до информация за околната среда	2011 г.
Предложение за директива за предоставянето на електронни морски услуги „e-Maritime“	2011 г.
Предложение за директива, задаваща техническите спецификации за телематичните приложения за железопътни пътнически услуги	2011 г.
Основно действие 14: Издаване на препоръка, определяща минимален общ набор от данни за пациентите с оглед оперативна съвместимост на медицинските досиета на пациентите при достъпа до тях или обмена им по електронен път между държавите-членки	2012 г.
Основно действие 16: Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета, с което от държавите-членки да се изисква да гарантират взаимното признаване на електронната идентификация и на електронното установяване на автентичност в целия ЕС въз основа на онлайн „услуги за установяване на автентичност“	2012 г.

Приложение 2: Основни показатели за изпълнение

Тези показатели са взети главно от „Рамка за сравнителен анализ 2011—2015 година“[66], одобрена от държавите-членки на ЕС през ноември 2009 г.

1. Цели относно широколентовия достъп до интернет

- Основен широколентов достъп на всички не по-късно от 2013 г.: покритие с основен широколентов достъп на 100 % от гражданите на ЕС. (Изходно равнище: степента на покритие с достъп по технологията DSL (като % от общото население на ЕС) беше 93 % през декември 2008 г.)
- Въвеждане до 2020 г. на високоскоростен широколентов достъп: степен на покритие с широколентов достъп със скорост 30 Mbps или повече на 100 % от гражданите на ЕС. (Изходно равнище: при 23 % от абонатните линии за широколентов достъп скоростта беше поне 10 Mbps през януари 2010 г.)
- Въвеждане до 2020 г. на свръхвисокоскоростен широколентов достъп: 50 % следва да разполагат с достъп със скорост над 100 Mbps. (Липсва изходно равнище.)

2. Цифров единен пазар

- Насърчаване на електронната търговия: 50 % от населението следва да правят покупки онлайн не по-късно от 2015 г. (Изходно равнище: През 2009 г. 37 % от лицата на възраст 16—74 г. са поръчали стоки или услуги за лично ползване през последните 12 месеца.)
- Трансгранична електронна търговия: 20% от населението следва да правят трансгранични покупки онлайн не по-късно от 2015 г. (Изходно равнище: през 2009 г. 8 % от лицата на възраст 16—74 г. са поръчали стоки или услуги от търговци от други държави от ЕС през последните 12 месеца.)
- Електронна търговия между предприятия: 33 % от МСП следва да извършват онлайн покупки/продажби не по-късно от 2015 г. (Изходно равнище: През 2008 г. 24 % от предприятията са осъществили по електронен път покупки, а 12 % — продажби на стойност, която е равна на или по-голяма от 1 % от техния оборот или от общата стойност на всичките им покупки.
- Единен пазар за далекосъобщителни услуги: разликата в цената между разговорите с роуминг и междуселищните разговори в рамките на една държава следва да се доближи до нула не по-късно от 2015 г. (Изходно равнище: през 2009 г. средната цена за разговор с роуминг беше 0,38 евроцента на минута (за изходящ разговор), а средната цена за минута за всички разговори в ЕС беше 0,13 евроцента (включително с роуминг).

[66] За повече информация вж. Рамка за сравнителен анализ 2011-2015 г.; тя представлява концептуална рамка за събиране на статистически данни за информационното общество, както и списък на основни показатели за сравнителен анализ.

3. Приобщаване към цифровото общество:

- Нарастване на дела на редовните потребители на интернет от 60 % от населението на 75 % до 2015 г., а за хората в неравностойно положение — от 41 % на 60 %. (Данните за изходното равнище са за 2009 г.)
- Намаляване до 2015 г. наполовина (т.е. на 15 %) на дела на населението, което никога не е използвало интернет. (Изходно равнище: през 2009 г. 30 % от лицата на възраст 16—74 години никога не са използвали интернет.)

4. Публични услуги:

- разпространение на услугите на електронното управление към 2015 г.: 50 % от гражданите да ползват услуги на електронното управление, като повече от половината от тях изпращат попълнени формуляри. (Изходно равнище: през 2009 г. 38 % от лицата на възраст 16—74 г. са ползвали услуги на електронното управление през последните 12 месеца и 47 % от тях са ползвали тези услуги и за изпращане на попълнени формуляри.)
- Трансгранични публични услуги: не по-късно от 2015 г. да са на разположение онлайн всички основни трансгранични публични услуги, съдържащи се в списъка, по който държавите-членки трябва да се споразумеят до 2011 г. (Липсва изходно равнище.)

5. Научни изследвания и иновации

- Нарастване на научноизследователската и развойната дейност в областта на ИКТ: удвояване на публичните инвестиции на 11 милиарда EUR. (Изходно равнище: През 2007 г. общите правителствени бюджетни кредити или разходи за научноизследователска и развойна дейност (GBAORD) в областта на ИКТ възлязоха по номинална стойност на 5,7 милиарда евро.)

6. Икономика с ниски емисии на въглероден двуокис

- Насърчаване на осветлението с ниска консумация на енергия: до 2020 г. общо намаление поне с 20 % на консумацията на енергия за осветление. (Липсва изходно равнище.)
-